

DARBININKAS

LVI NO. 57

SECOND CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSEJIS - SEPT. 14, 1977

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Kaip sekėsi doleriui biržose, kas Amerikoje po 90 dienų

Doleriui neleista kristi, Europoje daromi monetarinės reformos planai

(sp) — Prez. Nixono naujosios ūkinės programos pirmoji fazė — kainų ir atlyginimų įšaldymas — baigsis lapkr. 13 ir daugiau nebus tokia forma pratęsta. Bet kongrese kalbėdamas prez. užtikrino, kad varžtai infliacijai trumdyti nebus panaikinti. Dar tikrai nežinoma, kokios kontrolės priemonės ateis po lapkr. 13, bet kontrolė bus, ir bus efektyvi.

Tos naujos formos ieškojimas jau prasidėjo daugelyje vietų, bet visi siūlai susives į dabartinį organą, kuris yra atsakingas už kainų-atlyginimų įšaldymo vykdymą pirmojoje Amerikos ūkinių reikalų gydymo fazėje.

Vyriausybė jau turi naujo-

sios fazės plano gaires, bet nori išklausti kiek galima daugiau nuomonių apie tai, kaip geriau visa tai praveisti ir kaip tas planas turi atrodyti. Nuomonių rinkimą tuo tarpu vykdo pats prez. Nixonas, susitikdamas prezidentūroje su įvairių ūkio sėkų ir darbo unių vadovais. Šią savaitę tie pasikalbėjimai baigsis, visas naujo plano suorganizavimas bus baigtas iki šio mėnesio galo ir bus paskelbtas prieš lapkr. 13.

Svarbiųjų unių vadai jau kalbėjosi su prez. Nixonu ir pritarė kontrolės pratęsimui kita forma, tik prašė, kad daugiau našų būtų uždėta ant biznio, mažiau ant darbininkų pečių. Manytina, kad šį kartą visi jų prašymai bus patenkinti.

Svarbiausia vieta yra kongresas, kuris turi panaikinti kai kuriuos mokesčius, atidėti tolimesni laikai padidinti social security pensijų ir valstybės tarnautojų padidinti algų mokėjimą. Tai programai esama daug palankumo kongrese, bet viskas priklauso nuo kongresą valdančių demokratų, kurių programą prez. Nixonas jiems iš po nosies ištraukė. Jie bandys ką nors sugalvoti, kad ir jų vardas galėtų būti prie jos prikabinamas.

Arabų-rusų santykiai krizės padėtyje

Maskva. — Tarp arabų ir Maskvos papūtė šalti vėjai. Sovietų spaudoje arabų vadai išburti už nuolatinius kontaktus su Washingtonu, už ėmimą sovietų pagalbos tuo pat laiku, kai arabų kraštuose žudomi vietiniai komunistai ir naikinami jų sąjūdžiai. Straipsniai ne Izvestijose, bet Novoje Vremia žurnale, kuriame aptariami tik užsienio politikos klausimai ir kurio liaudis neskaito.

Labiausiai supeiktos Egipto pastangos siekti Washingtono pagalbos santykiams su Izraeliu sutvarkyti.

Nepatiko, pasirodo, Maskvai ir Egipto, Libijos bei Sirijos federacijos sudarymas arabų vienybės siekiant. Būtų verta, anot žurnalo, vienybės siekti tik tuo atveju, jeigu ji turėtų "progresyvinį charakterį". Taip būtų tik tada, kada vietiniams komunistams būtų leista vaidinti krašte žymų vaidmenį. Ir kada tokia federacija nebūtų nukreipta prieš Sovietų Š-gos

politiką. Rašinyt taikytas Sudanui ir Egiptui, kur buvo pakarti komunistų vadai, prieš valstybės saugumą samokslininką, gį Kaire tokio pat pobūdžio byloje laukia sprendimo žymūs Maskvos draugai.

Kaip su doleriu?

Kai prez. Nixonas patvarkė atkabinti dolerį nuo aukso, tada buvo manyta, kad dolerio vertė, palyginus su didžiųjų industrinių šalių valiutomis, turės kristi, gi anos atitinkamai pakilti. Amerikos ūkiniai partieriai Europoje paleido savo valiutas laisvai ieškoti naujo santykio su doleriu, bet iškisli rezultatai maži, nes centriniai bankai kritimą ir kilimą kontroliavo — leido kristi tiek, kiek tai buvo jiems patiems naudinga. Tas pats atsitiko ir Japonijoje, todėl dol. krito 3-4 proc., bet to mažai. Japonija savo pinigų svyravimą tuojau sustabdė.

Paskutinėmis dienomis Europoje atsirado nauji vėjai. Bendrosios Rinkos kraštai linkę pataiti Amerikai iš karto atpiginti dolerį sutartu procentu ir šituo pagrindu pasiremiant eiti prie tarptautinės monetarinės sistemos reformos. Su šituo pasiūlymu jie atvyko į Tarpautinio Monetarinio Fondo suvažiavimą, kuris įvyks Washingtone rugsėjo 27. Iki to laiko Washingtonas turės apsispręsti, kaip pasiūlymą priimti.

Palyginus su 1969, didžiųjų nusikaltimų skaičius Amerikoje 1970 buvo 11 proc. didesnis.

Sovietų automatinė stotis Luna-18, rugsėjo 2 išmesta į erdvę skristi Mėnuliui link, rugsėjo 11 nusileido nenumatytoje vietoje Mėnuliu kalnuose ir sudrįžo, nes tuojau nutrūko signalai. Šis skridimas laikomas nepasisekusiu.

JAV ir Japonija

Dėl naujosios JAV ūkinės politikos daugiausiai sunkumų yra su Japonija, kuri milžinišką kiekį savo prekių verčia į Amerikos rinką, bet savo rinką saugoja nuo Amerikos prekių tiesioginiais ir netiesioginiais importo suvaržymais.

Pereitos savaitės vidury Wa-

shingtone viešėjo Japonijos delegacija, kurios buvo prašyta dviejų dalykų: piniginių vienetų vertės pabranginimo ir bent kelioms Amerikos prekėms importo suvaržymų panaikinimo. Sakoma, kad Japonijos delegacija teigiamai atsakymo nedavė. Manytina, kad ji lauks Tarpt. Monetarinio Fondo suvažiavimo. Taigi, nedaug kas iš šiol tepajudėjo Amerikos noretą kryptimi.

Jau yra programa Korėjom susijungti

Tokijas. — Pekino palinkimas Washingtono link neabejotinai paveikė S. Korėją, kuri iki šiol gabiai laviravo tarp Maskvos ir Pekino saugodama savo nepriklausomą liniją. Pirmas ženklas buvo priėmimas pietiečių pasiūlymo pradėti patsitarius dėl demilitarizuotos zonos suskaldytų šeimų sujungimo ar bent ryšio sumezgimo. Dabar atėjo naujas pasiūlymas iš šiaurės pradėti dialogą dėl susijungimo "demokratiniais principais ir taikiomis priemonėmis".

Jeigu jų reikėtų, siūlomi trys etapai. Radikaliausias ir greičiausias būdas būtų rinkimai arba plebiscitas abiejose Korėjos dalyse. Jei pietiečiams šitas būdas dabar nepriimtinas, siūloma sudaryti konfederaciją, paliekant iškilines politines sistemas šiaurėje ir pietuose, bet kartu sutinkant bendradarbiauti mažiausiai politiniais klausimais: kultūra, sportas, prekyba, komunikacija, keliai ir k. Jeigu ir tai pietiečiams dar būtų nepriimtina, tai pasikeitimai

Paulius VI, besirengias susitikti su pasaulio vyskupų atstovais, atvykstančiais dalyvauti antrame vyskupų sinode.

Vadų kelionės

Neilgtrukus prasidės eilės valstybių vadų kelionės į užsienius.

Sovietų "prezidentas" Podgornas su didele delegacija vyksta į S. Vietnamą aptarti santykių ryšium su Vietnamo karo likvidavimu. Gromyko atvyks į JT gen. asamblėjos sesiją ir ta proga turės susitikimų su JAV valstybės sekr. Rogers, o gal net su pačiu prez. Nixonu. V. Vokietijos kancleris Brandtas lankosi V. Berlyne diriguodamas jau prasidėjusius abiejų Vokietijų ir abiejų Berlynų dviejų sėkų pasitarimus dėl laisvesnio vokiečių susisiekimo. Nežinia kur, bet Brandtas greit susitiks su Sovietų vadais. Prez. Nixono kelionių kalendoriuje numatyta kelionė Kanadon ir Japonijon, pas du didžiausius Amerikos prekybinius partnerius. Sovietų Kosyginas spalio mėn. kelias į Alžyrą, su kuriuo Maskvos santykiai labai atsargiai gerinami, bet bazės laivynui vis dar negaunama. Brežnevas keliauja Jugoslavijon šio mėnesio gale, gi spalio mėn. kartu su Podgornu vyks į Prancūziją. Rusų kelionių tikslas, manoma, esąs bandymas sulėtinti Kinijos diplomatinį įsivertinimą už savo sienų. Šiaip jau tvirtinasi nuomonė, kad prez. Nixono pradėtas Kinijos lango praverimas išjudino daug jėgų naujų kryptių ieškoti.

Trys vyrai suvaidino vaikišką farsą

Saigonas. — P. Vietname trys puikybės suklaidinti suaugę vyrai suvaidino labai jau vaikišką komediją. Jeigu taip būtų padariusios moterys, tai visi ranka numotų ir jas bobomis pavadinę būtų rimčiau baigtų. Bet tie išmintimi nesubrendę vyrai gali daugiau kvailių savo tautai pridaryti.

Tie vyrai taip vadinas: dabartinis prez. Thieu, jo pavaduotojas Ky ir žmonių išrinktas prez.

Diemą vertęs (sukilimo metu jis buvo nužudytas) gen. Minh. Sis po sukilimo pirmųjų dviejų buvo iš krašto išvarytas, vėliau amnestuotas namo grįžo. Iš to ryškėja, kad iš anų laikų jie nėra dar suvedę savo sąskaitų. Ypač tų kurios rišasi su Diemo nužudymu.

Oficialioji nesantaikos proga — artėja prezidento rinkimai spalio 3. Visi trys panoro būti kandidatais. Kadangi Vietname nėra politinių partijų tradicine prasme, parlamentas išleido įstatymą: taikyti užkietį: kandidatą gali nominuoti nurodytas skaičius parlamento arba provincijų seimelių narių. Prezidentas Thieu greit surinko reikalingą skaičių parašų ir kandidatūrą per Vyr. Teismą legalizavo. Ky su Minh ilgai dėsė, turėjo pasitarimų, bet paskui išryškėjo, kad Minh reikalingus parašus surinko, gi Ky to nepajėgė padaryti. Kas katrą apgavo, išryškės negreit, bet užkulisiai nešvarūs. Ky pradėjo skelbti, kad jo nesėkmės prie-

žastis yra Thieu. Ir jau abudu su Minh pradėjo skelbti, kad kandidatuoti neverta, nes balsai būsia suklastoti. Tada atsistė savo kandidatūrą ir Minh. Liko tik vienas kandidatas Thieu. Amerikiečiai jaudinosi, bandė sutaisyti, bet iki šiol nesėkmingai. Susitaikę galop su mintimi, kad čia vietnamiečių vidaus reikalas — kaip pasiklės, taip išmiesios. Ky su tuo likimu nenorėjo susitaikyti, atsituotė atstova į Washingtoną pagalbos prašyti, bet ką gali dabar teisėtai padaryti Washingtonas, jeigu Ky jau buvo gavęs visą pagalbą iš JAV ambasadoriaus, bet taip vaikiškai suvedino visus tiltus. Dar daugiau savo bylą sugadino pareiškimu, kad jis greit prez. Thieu sunaikins. Ginklu ar politiškai, jo draugai nenori tuo reikalu kalbėt. Neseiniai rinktas parlamentas parodė, kad populiariausias tebėra prez. Thieu, todėl po to ir Minh savo kandidatūrą atsiėmė, nes keliuonį prezidentūrą nenori pradėti pralaimėjimu.

Kalbos apie rinkimų balsų klastojimą neitkinamos tol, kol Ky ir Minh savo kaltinimų neparems faktais. Iki šiol jie to nepadarė. Susikompromitavo kai kurie Amerikos laikraščiai, kurie jų kalbas skelbė kaip gryną pinigą. Daugiausiai žalos padarė savo krašto reikalams Ky ir Minh, pastatę savo asmenines ambicijas prieš savo tautos ir valstybės gerovę.

Senimas kairėn, jaunimas suka dešinėn Nuotaikos iš studentų suvažiavimų

JAV National Students Association suvažiavimas įvyko Colorado valstijos universitete. Kalbėta 10 dienų apie tikslus ir priemones jiems pasiekti. Pirmininke naujam terminui išrinkta Margie Tabankin, 23 metų, kuri žadėjo pasistengti, kad atsirastų naujas studentų sąjūdis, siekias Vietnamo karo užbaigimo, daugiau teisingumo ir mažiau represijos. Tik ji pamiršo prisiminti, kad to buvo siekiama visuose kampuose daugiau kaip trejis metus, bet rezultatas buvo daugiau smurto ir daugiau jau esamo teisingumo pažeidimo.

Iš kalbų ir rezoliucijų išryškėjo trys naujos nuotaikos:

1. Visiem atsibodo juodųjų ir kitų karingųjų etninių grupių arogantiški reikalavimai ir kaltinimai, kad šios kartos kaltos ir už tuos baltųjų veiksmus, kurie vyko prieš šimtą ir daugiau metų. Atmetas juodųjų studentų reikalavimas, kad jiems būtų leista sudaryti draugijoje atskirą grupę. Nutarta nebeduoti negrų ir ispaniškai kalbančiųjų grupei atskiros piniginių paramos jų specialiom programom finansuoti. Praeitais parodė, kad už gautus pinigus jie nieko nepadarė ir atsiskaityti negalėjo.

2. Atmetas pasiūlymas pabandyti sujungti visas studentų grupes į vieną politinės akcijos grupę, nes daugumai tos veiklos būdas pasirodė nepraktiškas ir pavojingas tik prasme, kad viskas pasibaigs tik demonstracijų ir riaušių organizavimu.

3. Studentų viešojoje veikloje pasmerktas anarchizmas, Rusijos liaudies akimis žiūrint, jis baigė didvyrių — išdriso su kataloguoti Stalinu nusikaltimų sąrašą. Ne jo kaltė, kad jis Rusijoje nebuvo paskelbtas, bet ji dabar jau žino kiekvienas Rusijos mužikas, kurio tipišku atstovu buvo N. Chruščiovas. Jo nepraktiška drąsa nustūmė jį nuo valstybės vairo, bet po jo jau niekas nebedrįso užsimti Stalino laikų turo dimensijomis. Šitas Chruščiovo nuopelnas Rusijoje bus ilgai atsimintas.

Kitoj vietoj posėdžiavusi konservatyviųjų studentų organizacija pasirodė taip toli paslinkusi į dešinę, kad ir prez. Nix-

nas daugumai jau rodėsi neprimtinas konservatorius, nes pradėjęs savintis kai kurias liberalų programas.

Mirė N. Chruščiovas

Pereitą savaitgalį mirė Nikita Chruščiovas, sulaukęs 77 m. Mirė Kremliaus ligoninėje nuo kelių širdies smūgių. Jį nuo valdžios pašalinę varžovai, dabartiniai Kremliaus valdžios raktų laikytojai, valstybinių laidotuvių jam neruošė — jis buvo šeimos narių ir draugų palaidotas vienoje Maskvos kapinėse. Pradėjęs partinę karjerą nuo pat apatios, kaip praktiškas darbininkas, vėliau Kagonovičiaus pradėtas globoti, N. Chruščiovas buvo ir Stalino pastebėtas dėl tų pačių ypatybių — darbštumo, praktiškumo ir ištikimybės. Ypač jo vardas aukštai kilo karo metu, kada jis dirbo kaip Ukrainos fronto karinės kolegijos narys.

Jo ekskursija į valdžios viršūnes nebuvo laiminga, bet tą nelaimingą kelionę, plačiosios Rusijos liaudies akimis žiūrint, jis baigė didvyrių — išdriso su kataloguoti Stalinu nusikaltimų sąrašą. Ne jo kaltė, kad jis Rusijoje nebuvo paskelbtas, bet ji dabar jau žino kiekvienas Rusijos mužikas, kurio tipišku atstovu buvo N. Chruščiovas. Jo nepraktiška drąsa nustūmė jį nuo valstybės vairo, bet po jo jau niekas nebedrįso užsimti Stalino laikų turo dimensijomis. Šitas Chruščiovo nuopelnas Rusijoje bus ilgai atsimintas.

Izraelis ir Jordanas

Šioje karikatūroje pavaizduoti vienas kitą šelmiškai viliojį vyrą yra Jordano karalius Husseinas ir Izraelio krašto apsaugos ministras Moše Dajanas. Retkarčiais pasklinda gandų, kad juodu slapta susitikių, kad juodu slapta susitikių, kad juodu slapta susitikių. Jei ne tos vadinamų Palestinos arabų teroristinės grupės, daugiausiai Jordane įsikū-

rusios, Izraelio - Jordano taika jau seniai būtų buvusi pasirašyta. Ir Izraelio technologijai bei kapitalams padedant, Jordanas būtų jau pradėjęs eiti ūkinės pažangos keliu.

Tur būt, abudu šie "sąmokslininkai" yra darę ir tuos planus, kurie Jordane buvusių teroristines grupes vienu metu bėgy padarė neveiksmingom. Kai šio liepos

mėn. gale, po paskutinio Jordano kariuomenės smūgio į dar likusių teroristų stovyklą, Libijos diktatoriškai kvietė visų arabų valstybių galvas pasitarimui teroristams gelbėti ir Husseinui nubausti, atvyko tik keturi, iš kurių trys šioje byloje neturi jokio svorio. Tai liudija apie atmainas, kurios yra pasireiškusios arabų tarpe ryšium su taikos organizavimu Vid. Rytuose.

Vieno lietuvio kova prieš sovietinę cenzūrą

Gausėja žmonių, kurie individualiai mėgina naudotis tarpautinėmis garantijomis ir Amerikos-Sovietų kultūrinių mainų sutartimi ir imasi kovoti, kai sutinka trukdymų.

Vienas tokių — Antanas Masionis, Paterson, N. J. Redakcijos paprašytas, jis čia imasi pasakoti tos savo kovos patirtis. Tai gali būti paskata iš vieno asmens kovos pereiti į daugelio kovą. — Red.

Istorija prasidėjo nuo astronautų...

Jau nuo Apollo 8 igulos laimėjimų, jų visam pasauly nuskambejusio šventraščio skaitymo iš tolimų erdvių Kalėdų švenčių išvakarėse ir ypač po Apollo 11 astronautų 1969 m. nusileidimo mėnulyje mano pažįstami Lietuvoje paprašė atsiųsti jiems ką nors apie astronautus, jei jau ne knygų, tai bent laikraščių iškarpu, atvirukų, pašto ženklų.

ISSIUNČIU! LIETUVA KNYGAS

Emiau ieškoti knygynuose iliustruotų knygų — albumų, kuriose būtų pavaizduoti astronautų žygiai. Iš anksto žinodamas, kad jokia knyga ir joks žurnalas su politiniais straipsniais nepraeis, ieškojau kuo neutraliausių dalykų. Pagaliau radau vieną labai gražiai iliustruotą knygą, išleistą Vakarų Vokietijoje. Joje buvo gana išsami erdvių užkariavimo istorija. Tarp iliustracijų buvo ir rusų kosmonautų nuotraukos, tarp jų ir kosmonauto Gagari no laidotuvės. Karštą nešą patys didieji partijos bosai. Beieškodamas ko nors daugiau, netikėtai atradau labai panašią į aną vokiškąją čia Amerikoje anglų kalba išleistą knygą "We Came in Peace" (The story of man in space). Ši knyga buvo, lyg koks albumas, didelio formato. Nors ji turėjo tik 78 puslapius, bet joje buvo net 168 iliustracijos ir diagramos. Joje buvo trumpa erdvių tyrimo istorija, pradedant nuo antrojo šimtmečio po Kristaus Ptolomejumi iš Aleksandrijos ir baigiant Apollo 11 astronautų nusileidimu mėnulyje. Čia buvo smulkiai suminėti ir visi rusų laimėjimai tolimose erdvėse. Tarp kitko, šią knygą pardavė nejo Golfo gazolino stotys tik už dolerį visiem savo gazolino pirkėjams.

Taigi, išgijęs dvi knygas "We Came in Peace" ir dar nupirkęs vieną knygelę apie astronautus vaikam, pradėjau jas siuntinėti. Išsiunčiau jas 1969 spalio mėn. pabaigoje ir lapkričio pradžioje trim asmenim ir tris atskiras vietas. Vairiškąją knygelę pridėjau prie vienos angliskosios "We Came in Peace".

Maždaug po šešių savaičių gavau žinią iš to adresato, ku-

riam buvau siuntęs vokišką knygą, kurioje buvo labai daug nuotraukų su rusų kosmonautais, kad knyga gauta. Jeigu Vakarų Vokietijoje leista knyga nuėjo, neturėjau jokios abejonės, kad ir angliskosios taip pat nueis.

VIŠOS KITOS KNYGOS KONFISKUOTOS

Su nekantrumu laukiau žinios iš kitų. Praėjo mėnuo ir kitas, o jie knygų kaip negavau, taip negauna. Kai patyriau, kad net ir po trijų mėnesių knygų nėra gavę, tada pradėjau jų ieškoti, nes visas jas buvau išsiuntęs registruota siunta. Nuėjęs į paštą, gavau specialų blanką, į kurį įrašiau, ka-

ANTANAS MASIONIS, PATERSON, N.J.

da, kam ir į kur anas knygas buvau pasiuntęs ir kad, mano žiniomis, adresatai jų nėra gavę.

Už kelių savaičių, jau 1970 kovo mėnesį, paštas pranešė, kad knygos nesurandamos, bet vėl atsiuntė naujus blankus, prašė juos vėl užpildyti ir papildyti ir pažadėjo dar mėginti jas surasti. Ši kartą reikalavo įrašyti adresatų adresus lygiai taip, jei aš atsimenau, kaip buvau ant paketų užrašęs: lygiai tiek eilučių, tokius pačius žodžių sutrumpinimus, tiek pat taškų ir kablelių. Norėjau dėl

tokių kvailių rusiškų reikalavimų tik nusisipiauti ir numesti tuos blankus į šalį, nes vis tiek neturėjau jokios vilties tas knygas surasti, bet, paštininko raginamas, dėl viso ko juos užpildžiau, kiekvienai knygai atskirą blanką.

Man atrodė visai beviltiškas dalykas kokios nors žinios iš pašto sulaukti. Net ir užmiršau, kad tas knygas buvau kada nors siuntęs, nes nuo jų išsiuntimo jau buvo praėję beveik devyni mėnesiai. Visai netikėtai 1970 liepos 20 skambina man iš pašto, ne iš to, iš kurio knygas buvau pasiuntęs, bet iš mano apylinkės pašto, iš kurio gaunu visą korespon-

denciją, kad užėjau į jų įstaigą, nes jie turi man kažkokią "message". Kadangi su šiuo paštu dėl anų knygų jokių reikalų nebuvau turėjęs, tai net į galvą man nebuvo atėję, kad ta "message" galėjo būti dėl knygų. O vis dėlto buvo. Pats pašto viršininkas man pranešė, kad iš New Yorko pašto registracijos skyriaus yra atėjusi žinia, kad kažkokios mano siuntos į Lietuvą knygos esančios užsienio pašto įstaigos konfiskuotos. Tada esą padaryta remiantis "Universal postal convention, article No. 28".

Toliau — kas tas baisusis paragrafas?..

Liet. gydytojų suvažiavime New Yorke klausosi paskaitos. Suvažiavim mas buvo Darbo Dienos savaitgalį Pierre viesbutyje. Nuotr. L. Tamošaičio

BALSAI IS LIETUVOS IR KA JIE REISKIA

SPAUDA

Gimtasis kraštas, bolševikų diriguojamas, š.m. birželio 24 rašė:

"Kultūrinių ryšių su išeivija komitetai ir draugijos veikia daugelyje tarybinių respublikų. Visi jie atlieka didelės svarbos kultūrinį-patriotinį darbą, sukaupia daug naudingo patyrimo. Pasidalyti darbo patirtimi, numatyti tolesnės veiklos gaires, sutinkamai su TSKP XXIV suvažiavimo nutarimais, Maskvoje buvo susirinkę respublikinių komitetų atstovai, laikraščių ir žurnalų redaktoriai. Pranešimą tuo klausimu padarė Tarybinio komiteto kultūriniam ryšiams su tautiečiais užsienyje pirmininkas N. Kulikovas. Išsivysčiusiose diskusijose kalbėjo Ukrainos, Armėnijos, Gruzijos, Latvijos atstovai, o taip pat Lietuvos Kultūrinių ryšių su užsienio lietuvių komiteto pirmininkas Vladas Karvelis".

Mūsų bendradarbi s.atkreipdamas dėmesį į tą žinią, sam-

protavo:

Zinia aiškiai sako, kam yra pavaldus ir kuriem tikslams tarnauja Lietuvos kultūrinių ryšių su užsienio lietuvių komitetas. Tai kodėl gi Vilniaus "valdžia" per visus savo garsiakalbius mum nuolat prikiša, kad mes juos šmeižiame, kai už Lietuvos ribų gyvenantiems lietuviams retkarčiais apie tą komitetą pasakome tokiais pat žodžiais, kokiais ji užsienio lietuviams pristato pats "Gimtasis kraštas"?.. Jeigu jūm būtina meluoti, tai kaip nors duokit "raktą", kurio pagalba suvoktume, katras jūsų melas laikytinas tiesa.

"Raktas" visai nesudėtingas. Tai patys faktai. Pvz.:

1. "Kultūrinių ryšių su užsienio lietuvių komitetas" veikia tuo vardu nuo 1963 metų; veikia kaip Maskvos komiteto padalinys.

2. "Gimtasis kraštas", nuo 1967 pakeitęs "Tėvynės balsą", skyrė sau tikslą "statyti tiltus tarp Lietuvos ir emigracijos". Bet tiltai tegali būti vienos krypties. Kai laisvos lietuvių spaudos buvo pasisakyta už kultūrinius mainus tarp laisvo ir paversto lietuvių lygybės (reciprociteto) principu, tai sovietinė spauda siūlymą atmetė: girdi, lygybės principu dengiamiesi, jie darys pastangų "iššmugeliuoti buržuazinę ideologiją ir tarybinę Lietuvą" (Tiesa, 1965 kovo 31).

Vadinasi, jei išmugeliuoti, tai tik komunistinę ideologiją iš Sovietų Sąjungos ir "buržuazinius Vakarus". Tik viena kryptis.

3. Kokis tas "šmugelis" iš Sovietų — jo dalį rodo "Gimtojo krašto" pasisakymas apie komiteto "patriotinę" svarbą.

"Patriotinis" sovietiniu supratimu yra tas, kuris garbina Maskvą, niekina nepriklausomą Lietuvą ir juodina laisvą pasaulio kovotojus už laisvą Lietuvą. Tokios svarbos turi ir tas komitetas, jei jis atlieka savo pareigą.

Komiteto "kultūrinė" svarba reiškia komunistinės ir maskvinės propagandos eksportą, kuriam reikia surasti "agentūras" tarp laisvojo pasaulio lietuvių. Ir tas "agentūras" surasti yra "didelės svarbos" komiteto uždavinys.

Jei nepasiseka surasti "agentūrų" tarp lietuvių, tas pareigas turi atlikti Maskvai ištikimi komunistiniai nelietuviški laikraščiai. O tokių atsiranda.

Daily Word, New Yorko komunistiniame laikrašty (gautas S. J. dėka), rugp. 17 ir 18 korespondentas Mike Davidow aprašė Vilnių ir Lietuvą; aprašė kaip jam pasakoję "Tiesos" bendradarbis Domas Šniukas ir "Komunisto" redaktorius G. Zimanis (Zimanas).

Šniuko apšviestas korespondentas importavo tokią žinią: "Jokia valstybė neskiria daugiau rūpesčio senovinėm įžy-

mybėm restauruoti, įskaitant bažnyčias ir katedras, kaip Sovietų vyriausybė" kiekvienoje respublikoje ir mieste".

Sitokią žinią reikia taip supaprastinti: "Jokia vyriausybė neskiria tiek rūpesčio bažnyčiom ir katedrom likviduoti, neskiria tiek rūpesčio neleisti bažnyčias restauruoti kaip Sovietų vyriausybė".

Arba vėl: "Daugelis, kurie emigravo į JV anam dienom (carų ir "buržuaziniams laikais") sugrįžo po antrojo pasaulinio karo, kada Lietuva įsijungė į sovietinių respublikų šeimą, ir prisidėjo prie atstatymo bei socialistinės pažangos per ketvirtą šimtmečio".

Kadangi tų sugrįžusių iš Amerikos yra pirštais suskaitomas skaičius, tai tuo pačiu faktų "raktų" atrakinama to sakinio tokia prasmė: "Daugelis su antrojo karo pabaiga pabėgo nuo sovietinio militarizmo pažangos ir JV ir prisidėjo prie pažangios kovos prieš sovietinę okupaciją".

Genrikas Zimanis, kaip rašo laikraštis, Lietuvos žydas, yra tas pats, kuris suprovokavo Pirmojo žudynės. Jis eksportuoja per "Daily World" agentūrą tokią prekę: "Vilnių, Lietuvos sostinę, 1920 buvo pagrobę lenkai, Klaipėdą 1939 Hitleris".

Toje žinioje "raktas" atrakinama dar kitą nepasakytą žinią: "O visą Lietuvą su Vilnium ir Klaipėda 1940, susitaręs su Hitleriu, pagrobė Stalinas".

Neiškentė "Zimanis" neeksportavęs dar kitos jam labai rūpimos žinios: esą Amerikos Balsas ir Laisvosios Europos radijas nori susilpninti ryšius su Sovietų Sąjunga ir mum sako: "Būk socialistas, būk komunistas — tik nebūk Maskvos įrankis".

Kam šitai kalbėjo Zimanas? Anuo "raktu" jo žodžius atidarius išeitų: Vyrų, supraskit: aš galiu nebūti socialistas, galiu nebūti komunistas, bet aš negaliu nepriklausyti nuo Maskvos — tai mano esminė tarnyba".

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškumą katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SVELSKIS — lietuvių advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šerminims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maitos, spalvotos, lovos užtiesalai, vilnonės skarais—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus Europai. Užeikite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. Kartojama sekmdieniais, nuo 3 iki 4 val. p.p., 97.9 meg. FM bangomis. Direktoriaus dr. Jokubas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radio stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmdieniais 9-10 val. ryto WHEI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezyts, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmdieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORDO LIETUVIŲ TĖVYNĖS GARSŲ radio valandėlė nauju laikui WKSS—FM 95.7 sekmdieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviški Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219; tel. 537-5550 arba Bredis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7208; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmdieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmdieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Fr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmdieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Lietuviškam rajone —
LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ
Alice's Florist Shop
107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom
Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454-9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

NEW YORK CHICAGO
LITAS Investing Co., Inc.

specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indelių formoje. Už indelių mokamos aukštos palikanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212-441-6789
2422 West Marquette Rd. Chicago, Ill. 60629 — Tel. 312-476-2242

Visais apdraudus ir nekilnojamo turto klausimais prašome kreiptis į
LITAS SERVICE CORPORATION
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522
Pilnas draudimo patarnavimas — namams, mašinoms, gyvybei ir k.

Chicago Rome Paris München Los Angeles: Atostogos suvažiavimams LITAS Travel Service yra pasiruošęs Jums patarnauti nežinint kur ir kada keliautumei. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apstoti, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai veltui. — LITAS Travel Service talkina iškviečiant gimines iš Lietuvos, atostogom ar nuolatiniam apsigyvenimui. RUOSIATIES KELIONEN?.. Nepamirskit

LITAS TRAVEL SERVICE
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522
SEKMINGOS KELIONES!

Prel. J. Končiaus išleistuvėse rugpjūčio 28 Kultūros židinyje iš k. į d. I. Trečiokienė, Balfo šimtojo skyriaus vicepirm. J. Gerdvilienė, vadovavusi vakaro programai, A. Trečiokas, prel. J. Končius, dr. D. Jasaitis ir Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Nuotr. L. Tamošaičio

XVIII studijų savaitė Vokietijoje

Apie rašytoją J. Grušą ir sovietų rusinimą

(Tąsą iš praeito nr.)

Meilė, džiazas ir vėlinas

Tokia tema paskaitą liepos 19 vakarą skaitė dr. Jonas Gri-nius. Jis apžvelgė ir įvertino Juozo Grušo draminių kūrybą jo 70-jų gimimo metinių proga. Dr. J. Gri-nius buvo J. Grušo studijų ir kūrybinių svarstymų draugas, literatūros kritikas, pats sukūręs keletą dramų, tad labai kompetentingas kalbėti jam skirta tema.

J. Grušas, anot paskaitininko, jaunystėje pabandęs kitus literatūros žanrus, okupacijų metais pasuko į dramą. 1944 Kauno teatras parodė jo pirmąją dramą "Tėvą", kurią pokario metais autorius perdūrė į "Tėvą ir sūnų".

1955-56 pasirodė du silpnoki dalykai — "Dūmai" (komedija) ir vėdevilis "Nenuoroma žmona". Stipresnis veiklas yra 3-jų veiksmų drama "Vedybų sukaktis" (1959).

Drama "Brunzos paslaptis" (1966) mažiau aprausta sovietinio gyvenimo smulkmenomis, negu anksčiau suminėtos. Ji vaizduoja žmogaus dalį totalistiniame režime ir jį kaltina. Šiuo veikalų Grušas grįžo į filosofinius žmogiskosios būties vandenį, braunasi į ontologinio blogio paslaptį.

Nuo sovietinės tikrovės atsi-jusios trys politinės J. Grušo dramos — "Herkus Mantas" (1957), "Zigmantas Sierakauskas" (1960) ir "Profesorius Mar-kas Vidinas" (1962) arba "Žmo-gus be veido" (eiluota redakcija). Pastarojoje, kuri yra menkiausia iš visų trijų, vaizduojamas atominių fizikų sąžinės konfliktas Vakarų pasauly.

Geresnė yra senųjų prūsų su-

kilimą prieš kryžiuočių ordiną vaizduojanti drama "Herkus Mantas". Žiūrovams nesunku iš-vesti lygiagrečių tarp prūsų su-kilimo prieš kryžiuočius XIII š. ir lietuvių sukilimo prieš sovie-tus po antrojo pasaulinio karo. "Zigmantas Sierakauskas" vaizduoja lietuvių-lenkų 1863 sukilimą prieš rusus. Ir šiame veikalė laisvė laikoma aukščiausia vertybe.

J. Grušo kūrinuose dažnai sutinkame išdavytę. "Meilės, džiazas ir vėlinas" (1967) dramoj ji traktuojama kaip niekšybės arba vėliniškojo blogio išraiška, o meilė — kaip aukščiausias gėris.

"Tėvo" dramoj (1944) J. Grušas apoteozuoja tiesą ir mei-lę. Sovietiniame jos variante "Tėve ir sūnuje" meilė pralai-mi. Ji rehabilituoja "Meilės, džiazas ir vėlinos" tragikomedij-joje, vaizduojančioje protestuo-jančio ir valkataujančio jauni-mo gyvenimą. Meilėi veikale at-stovauja Beatricės-Betos perso-nažas, kuris yra vienas didžiau-sių rašytojo kūrybinių laimėjimų.

Juozas Grušas yra vienas svarbiausių lietuvių dra-maturgų, pasižymintis filosofiu niu žvilgsniu — visą žmogiską problemingumą. Kai kurios jo dramos, pav. "Meilė, džiazas ir vėlinas", galėtų būti vaidina-mos bet kuriame pasaulinio gar-so teatre.

Liepos 20 rytiniame posėdy dr. A. Gerutis iš Berno skaitė paskaitą tema

Sovietinio ir rusinimo poli-tikos padariniai Lietuvoje...

Per beveik dvi valandas bu-vo išnagrinėti du skirtingi, bet

esmėje glaudžiai susipynę da-lykai, kurie apsprendžia nūdie-nę pavergtosios Lietuvos tikro-vę. "Be sovietinio nebūtų ir rusinimo", — sakė paskaitininkas. Su abiem blogiais lietu-viai veda neatlaidžią kovą.

Pirmoji paskaitos dalis buvo skirta sovietinimo klausimui.

Sovietinimas — tai toji poli-tinė padėtis, kurią Sov. Sąjun-ga, susimokiusi su kita tota-listine galybe, smurtu primetė Lietuvai. Dabar iš laiko nuoto-lio galima rimtai abejoti, ar Sov. Sąjunga, su kuria nepri-klausomoji Lietuva visą laiką palaikė "tradiciniai draugin-gus" santykius, buvo bet kada susitaikiusi su faktu, kad nuo jos atsiskyrė buvusios carinės Rusijos imperijos dalys.

Dr. Gerutis nuomone, Leni-nas ir jo ipeidiniai niekad to nuoširdžiai neatsisakė. Vadi-namasis "tradiciniai draugin-gų" santykių laikotarpis sovie-tam tebuvo tik "peredyska" sa-vo rūšies politinis Nepas.

Naivu manyti, jog Lietuvos susovietinimo mintis kilusi tik 1939, kaip nacių-sovietų suoka-bio išdava. Pats suokablis tebu-vo tik vokiečių nacionalsocialis-tų sudarytoji proga, kuria so-vietų grobiškiškoji politika grei-tai pasinaudojo.

Nors šiuo metu okupuotoj Lietuvai smarkiai jaučiamos neostalinškosios apraiškos, ta-čiau stalininio teroro sugrįži-mas nebeįmanomas. Niekas ne-gali užmiršti masinių tremimų aukų. Nesibaigianti komuniz-mo krizė nuo Jugoslavijos at-skyrimo iki lūžio su Kinija už-kretė sovietinį jaunimą apatiją. Šiandien Maskvoje jaunuoliai maino Lenino ženklelį į kram-tomosios gumos gabalėlį!

Sovietinimas reiškiasi įvai-riai: slegiamas pagrindinės žmo-gaus teisės, nutraukiami tradi-ciniai ryšiai su V. Europa, kul-tūrinis ir dvasinis gyvenimas kontroliuojamas partijos, nesibaigia žemės ūkio krizė, pramonė vis dar neišbrenda iš atsiliki-mo.

Antroje paskaitos dalyje bu-vo išnagrinėta sovietų tautybių politika.

Nors sovietai ir smarkiai gi-riasi, kad jie pavyzdinai iš-sprendę nacionalinį klausimą, tačiau jiems niekad nepavyko užslėpti rusinimo tikslų. Nežiū-rint gražaus konstitucinio fasa-do apie tautų lygiatėsiškumą, praktikoje rusų tauta ir kalba visur privilegijuojamos.

Dr. Gerutis nurodė eilę pa-vyzdžių, kaip rusinimo politika vykdoma Lietuvoje. 1920 Mask-vos sutartimi nustatytosios sienos nebuvo Lietuvai sugražin-tos. Rusija pasiglemžė etnogra-fines lietuvių sritis, Donelaičio Tolminkiemį pavertė Čystyje

p.g.

Vokietijoje studijų savaitėje klausosi paskaitų.

Prudy, Tilžę — Sovietsku. Gat-vės pavadintos rusų garsenybių vardais. Mokyklų progra-mos beveik išimtinai sudarytos pagal rusiškąsias arba tiesiog išverstos. Visur brukama Leni-no kalba.

Ne tik Maskvoje, bet ir Vil-niuj staciatikių bažnyčios puo-šiamos, o Lietuvos katalikiško-sios šventovės niekinamos. Res-publikinės ministerijos mažai teisių turi. Ir apie kokį sava-rankumą galima kalbėti sovieti-no "federalizmo" sistemoje?

Drauge su vietinio tautišku-mo slopinimu vyksta rusišku-mo apoteozė.

"Didysis brolis saugoja kiek-vieną rusišką sielą". Rusai ne-rusiškosiose teritorijose naudo-jasi ekstratorialiomis teisėmis. Jie turi savo mokyklas, teatrus, spaudą. Visa, kas rusiška, yra išsaugotinos ir privilegijuoj-a-mos vertybės. Sov. Sąjungoje nėra tokio teismo, kuriame bū-tų galima kelti bylą dėl konsti-tucinių tautos teisių pažeidimo.

Kritikuodamas sovietų vyk-domą rusinimo ir tautų diskri-minavimo politiką, dr. Gerutis jai prieš pastatė šveicarų dau-giautautės federacijos politiką,

paremtą teritoriniu principu.

Baigdamas paskaitą, prele-gentas kėlė klausimą, kuris šių dviejų blogis Lietuvai didesnis. Didesniu jis laiko rusinimą, nes režimai ateina ir praėina. Tuo tarpu Sov. Sąjungoje nėra laisvo žmonių judėjimo, vyksta varijojamas demografi-nis procesas, kurio tikslas stiprinti proteguojamą rusų gai-valą. Partinė priklausomybė būtinai reiškia ir rusofiliskumą. Kaip tik todėl tautinė ne-santaika Sov. Sąjungoje toliau didėja.

Artimoje ateityje lauktina, jog rusinimo politika stiprės, todėl mūsų pareiga — kelti bal-są prieš bet kokias tos politikos apraiškas, kad būtų sulaukytas tautų diskriminavimo ir tauti-nio klausimo sprendime taiko-mas teritorinis principas.

Po pietų tęsiant diskusijas, dr. Čeginskis referavo A. Maceinos straipsnio "Nuo ko mes bėgome" pagrindines min-tis, kur ta pati sovietinio ir rusinimo dilema sprendžiama išvijos laikysenos atžvilgiu.

(Bus daugiau)

BAŽNYCIOJE IR ŠALIA JOS:

PAGIJIMAS NUO VĖŽIO LIURDE

N. C. agentūra paskelbė apie Glasgow, Skotijoj, šešerių me-tų mergaitės Frances Burns pa-gijimą Liurde.

Trejus metus mergaitė sirgo vėžiu. Po operacijos gydytojai nustojė vilties. Desperacijoje motina nuvežė į Liurdą. Ten dėjo mergaitę ant skaudamų vietų Liurdo vandenyje suvil-gytus kompresus. Bet tik kele-tą dienų ten pabuvo. Mergaitė rodesi tiek silpna, kad buvo parskraidinta namo, ir iš aro-dromo ambulansas mergaitę nugabeno į ligoninę. Po dviejų dienų ji pati atsisėdo ir pa-prašė valgyti. Po savaitės dingo ligos ženklai, sutinimai.

Ligoninės gydytojas protes-tantas pareiškęs reporteriam, kad pagijimo negalima išaiškin-ti dabartinės medicinos patiri-mi. Esą stebuklas nėra per stiprus žodis kalbant apie mer-gaitės pagijimą.

Liurdo medicinos biuro pir-mininkas dr. A. Olivieri pasa-kęs: "Tik syki per eilę metų tegalime pranešti Vatikanui pa-gijimą kaip stebuklą". Prie to-kių priskyrę šį pagijimą.

Jėzuitų generolas Sovietuose

Jėzuitų ordino generolas, ku-ris populiariai vadinamas "juo-duoju popiežium", Pedro Arru-pe, keturias dienas praleido So-vietų Sąjungoje. Buvo pakvies-tas Leningrado metropolito Ni-kodemo ir su juo turėjo kelis pasitarimus. Paskui išvyko į Fi-lipinus ir Indoneziją.

Kiek jėzuitų Amerikoje

Pagal generolo patvarkymu paruoštą statistiką viso jėzui-tų ordino yra 21,000 narių. J. Valstybėse ir Kanadoje 5,572.

Naujai stojančių mažai, mirš-tančių daug. Stojančių ir besi-mokančių seminarijoje J. V.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi adminis-tracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

BENDRUOMENĖ—ŠEIMA

Lietuvių Bendruomenės Wor-cesterio apylinkės išdininkas, pirmą kartą ragindamas sumo-kėti solidarumo mokestį, siun-čia raštelį tokio turinio: "L. Bendruomenė nėra nei parti-ja, nei organizacija, į kurią lie-tuviui reikėtų įstoti. Bendruo-menė yra visų lietuvių šeima, kuriai priklauso visi lietuviai, ar jie nori ar nenori. Taip, kaip vaikai savo tėvų šeimai".

Du procentai, gavusių tokį bendruomenės apibūdinimą, pa-reiškė nesutinkantį su teigimu "nori ar nenori". Girdi, kas ga-li mane priversti, jeigu aš ne-noriu.

Zinoma, priversti niekas ne-gali, negali to net norėti. O ta-čiau bendruomenės apibūdinimas "Pasaulio lietuvių šeima" yra vykęs ir taikliai nusako lie-tuvių ryšius su ja.

Kaip ir eilinėje šeimoje, jos vai-kai būna įvairių pažiūrų, pro-fesijų ir elgesio. Vieni jos na-riai su savo šeima kooperuoja-ją gerbia, ją gelbsti, kiti, iš-ėję savais keliais, neturi nieko bendra, arba net ją žemina bei niekina. Bet visi jie buvo ir lie-ka savo šeimos nariai, ar jie nori ar nenori.

Pasaulio Lietuvių Šeimai pri-klausantieji Alta, Vlikas, Lie-tuvių Fondas, Kultūros, Tautos, Nepriklausomybės Fondai, Bal-fas, įvairios partijos ir organi-zacijos veikia savarankiai. Į jų savarankų veikimą Pasaulio Lietuvių Šeimos vadovybė ne-sikėsina ir nesikiša. P. L. S.

Kai kas siūlo pareiškimus į-stojant į P. L. S. (Bendruome-nę), bet kada bus išsiamoninta, kad tai yra ne organizacija, bet šeima, tai pareiškimai savaime atkris.

Siūlymai solidarumo mokes-tį padidinti, arba laikyti nariu tik tuos, kurie solidarumo mo-kestį užsimoka, nepaprasti ir nenaudingi. Solidarumo mokes-čio, kaip simbolinės aukos, ne-mokėjimas negali atpalaiduoti nuo šeimos narys.

Solidarumo mokestis, dabar praktikuojamas dirbančiam šei-mai 3 dol., dirbančiam pavie-niui 2 dol., nedirbančiam 1 dol., toks turėtų ir likti. Mokestis metinis.

Įvairios aukos negali būti kie-no nors monopolio. Asmuo au-koja laisva valia tam, kam ma-to reikalinga. Niekas negali jo-i pareigoti aukoti tam, kam jis pats nenori.

V.D., Worcester, Mass.

S. KUDIRKOS ŠAUKSMO ATGARSIAI

Daugeliui JAV dienraščių pa-skelbus smulkius duomenis apie Simo Kudirkos teismą Vil-niuj, laikraščiuose pasirodė ir skaitytųjų laiškai. The Washing-ton Post, rugp. 7 idėjęs platų A. Shub straipsnį apie Kudir-kos teismą, rugpiučio 17 laiškų skyriuje paskelbė Stanley H. Backaicio, Great Falls, laišką. Backaitis pažymėjo, kad dienraščio straipsnis apie Ku-dirkos teismą dar kartą išryš-kino Baltijos kraštų likimą.

Laiško autorius teigia: po 30 metų tų kraštų gyventojai ne-atsisakė kovos ir turi viltį su-laukti laisvės. Daugiau negu nuostabu stebėti vis dar švie-sias laisvės troškimą viltis po to, kai 40 proc. tų kraštų gy-ventojų nužudyta ar išgabenta į Sibirą ir kai likusiai gyven-tojų daliai tenka pakelti smar-kią komunistų propagandą bei be atodairos vykdomą terorą.

Bačkaitis toliau rašo, jog vi-sai nesuprantama, kaip pasau-lijo sąžinė gali abejingai žvel-gti į Baltijos kraštų šauksmą ir rūpintis laisve kitų kontinentų gyventojų, niekuomet neturėju-sių savo tautų ar netrokštančių jas turėti. Laikas, kad laisvo istilamas kovotojas prieš komu-nizmą.

Buvo gimęs Švedijoj. 1923-25 profesoriavo Estijoj, Tartu universitete. Dėstė archeologi-ją. Tame laikotarpy giliau su-sidomėjo Baltijos tautomis, reiškę jom gilią simpatijas ir skatino Baltijos ir Skandinav-iškos valstybių moksliškai kultū-rinį bendradarbiavimą.

Buvo aktyvus ir energingas kovotojas už pavergtų, ypač Baltijos tautų laisvę. Šiuo klausimu buvo parašęs daug knygų, brošiūrų ir straipsnių.

28 metus buvo Baltijos ko-miteto pirmininku, Baltijos hu-manitarinės draugijos garbės pirmininku, pasaulio antikomun-istinės lygos garbės pirmininku ir daugelio kitų organizaci-jų, kovojančių prieš komu-nizmą, nariu.

Prof. B. Nermano asmenyje pasaulis nustojo gilaus mokslininko, o Baltijos tautos —draugo ir didelio kovotojo prieš vergiją.

Prof. B. Nermano asmenyje pasaulis nustojo gilaus mokslininko, o Baltijos tautos —draugo ir didelio kovotojo prieš vergiją.

Prof. B. Nerman

Baltų festivalyje, kuris buvo rugpiučio 21 Freehold, N. J., dainuoja žibuoklių sekstetas. Iš k. L. Stukienė, B. Venckienė, O. Skurvydienė, A. Pitkunienė, E. Macke vičiūtė, G. Mazurienė, Sekstetui vadovauja L. Stukas. Nuotr. V. Maželio

XV LIET. FRONTO BIČIULIŲ STOVYKLA DAINAVOJE

Ketvirtą kovos dėl Lietuvos laisvės dešimtmetį JAV ir Kanados Lietuvių Fronto bičiuliai ir svečiai sutiko Dainavoje rugpjūčio 8-15 politinių, kultūrinių ir mokslinių klausimų nagrinėjimu, lietuviško gyvenimo ir organizacinių pasitarimų.

Vėliavos pakėlimu stovyklą oficialiai atidarė JAV ir Kanados LFB centro valdybos pirmininkas J. Mikonis, žodį tarė "Į Laisvę" žurnalo redaktorius J. Kojelis.

Pirmadienio (VIII.9) vakarą "Kinija ir tarptautiniai santykiai" tema kalbėjo žurnalistas St. Daunys, pavaizduodamas praėjusių metų ir dabartinių dienų tarptautinės politikos slinkti, kurioje Sov. Sąjunga patyrė visą eilę nesėkmių. Kinijos išėjimas į tarptautinės politikos areną gali laisvėjimu atsiliepti rusų pavergtose tautose. Studijų moderatorius prof. A. Klimas painformavo, kad raundonji Kinija Baltijos valstybių klausimais domisi ir per Švediją yra užsprendusi rasti "Lituanius" žurnalo 25 egzempliorius.

A. Idzelis, Kent valstybinio universiteto dėstytojas, antradienį skaitė paskaitą tema "Demografiniai Lietuvos gyventojų bruožai". Atsargiai žvelgdamas į sovietų statistikos šaltinius, prelegentas teigė, kad pirmajame okupacijų dešimtyje Lietuvos gyventojų skaičius sumažėjo apie pusę milijono žmonių. Daugiausia netekta jaunų vyrų. Už Lietuvos ribų atsidūrė ar žuvo apie 850,000 lietuvių. Gimimų skaičius Lietuvoje mažėja, bet vis dar aukštesnis už rusų Rusijoje. Žmonių judėjimas vyksta iš kaimo į miestus, todėl miestai auga. Ten geresnės gyvenimo sąlygos. I bendrą gyventojų prieauglį įeina 10 proc. kolonistų. Tai rusai, nors jų skaičius Lietuvoje palyginamai su kitomis Baltijos okupuotomis valstybėmis auga nežymiai.

Antrąją paskaitą tą dieną skaitė jezuitų provincijolas,

stovyklos kapelionas tėvas Gediminas Kijauskas; paskaitos tema: "Prievaratos veiksmai ir grasinimai moralės atžvilgiu". Šiais laikais Amerikoje madiną prievaratą, grasinimus ir įstatymų laužymu reikšti protestą prieš daugelį šio krašto įstatymų. Prievaratą vartojo ir įstatymus laužė ir Brazilskai. Iš sovietų vergijos siekdami laisvės. Prelegento nuomone, norint prievaratos veiksmus pasmerkti ar pateisinti, reikia žinoti visas aplinkybes, priežastis, priemones ir įstatymo laužymo tikslus; vertinimo daryti in abstracto negalima.

Rochesterio universiteto profesorius dr. Antanas Klimas trečiadienį skaitė paskaitą "Nesibaigias gincas: kas naujo baltų ir slavų kalbų santykių nagrinėjime". Profesorius pateikė šiuo klausimu naujausių pasaulio ir lietuvių kalbininkų pasakymus, iš kurių aiškėja, kad daugumas rimtųjų mokslininkų baltų-slavų gimnastės teoriją atmeta.

Tos pat dienos vakarą "metropolijoje" įvyko linksmavakaris su dr. S. Aliūno humoristine poezija, premijų sporto varžybų laimėtojam įteikimu ir "karvutės" kepinu. (Pagerbiant moterų išsilavinimo pastangas, šiais metais buvo keptas ne jautis, o karvutė).

Dr. Adolfas Damušis, Dainavos kūrėjas, buv. Laikinosios Lietuvos vyriausybės ministras, ketvirtadienį kalbėjo tema "Jaunimas abejonėse". Jis teigė, kad amerikietiška jaunimo formuoja kiek kitokie veiksniai, negu Europos jaunimą. Civilizacija, atitrukusi nuo kultūros, laisvė, atjungta nuo atsakomybės, pragmatizmas ir aplinkos persvara prieš šeimą didžiumoje lemia amerikietiško jaunimo kelią. Yra ženklu, kad jis tuo beidėjiniu keliu ima nusivilti. Kyla keisti sąjūdžiai, kaip pav. "Kristaus revoliucija" ir p. Didelė dalis lietuviško jaunimo yra pasidavę amerikietiškom itakom. Mūsų pareiga su kelti juose abejojimą pasirinkto kelio teisingumą.

PLB valdybos vicepirmininkas dr. V. Majauskas tos pačios dienos vakarą pravedė paskaitą Pasaulio Lietuvių Jaunimo antrojo kongreso tema. Jo kvietimą remti to kongreso rengimo darbus pasikalbėjimo dalyviai labai palankiai sutiko.

Si studijų ir poilsio diena užbaigta linksma dr. S. Aliūno humoristika.

Penktadienis (VIII. 13) buvė skirtas Lietuvos partizanų pagerbimui. Iš ryto, keliant vėliavą, žodį tarė dr. V. Majauskas, išspūdingai surišęs du geografinius taškus: Dainavą Lietuvoje ir Dainavą Amerikoje. Taip pat prisiminė metų bėgę mirusius Lietuvių Fronto bičiulius: dr. Praną Padalį, inž.

Vytautą Galvydį ir Vokietijoje mirusį Joną Medušauską.

1941 metų sukilimo pastatytos Laikinosios Lietuvos vyriausybės min. pirmininkas pulk. Kazys Skirpa savo paskaitoje "Laikinosios vyriausybės atveiksinimo klausimu" išdėstė teisinius, diplomatinis, moralinius ir praktinius argumentus, remiančius tokios vyriausybės atveiksinimą. Klausimas auditorijoje sukėlė pastebimą susidomėjimą ir rimtas diskusijas.

Vakare partizanų dienos mišias paežerėje prie lietuviško kryžiaus koncertavo kapelionas tėvas G. Kijauskas ir kun. K. Balčys. Paprastas altorius, apsuptas vaikų su laukinėmis gėlėmis rankose, silpna žvakučių šviesa, įspūdingas kapelionas pamokslas, tylios giesmės, ežerų supa laukai ir miškeliai nakties tyloje pamaldų dalyvių perkėlė į partizaninių kovų dienas Lietuvoje ir dvasiškai surišo su kovojusiais ir kritusiais miško broliais.

Po pamaldų partizanų dienos programa buvo tęsiama salėje. Studijų moderatorius prof. A. Klimas paskaitė partizanų laisvę ištraukas, žodį tarė pulk. K. Skirpa, trumpą kalbą pasakė 1941 sukilimo organizatorius ir kovotojas inž. P. Narutis, dabartinis LFB vyr. tarybos prezidento sekretorius. "Vaidilios" teatrų grupė iš Clevelando, vadovaujant režisieriui P. Maželiui, pateikė dramatišką epizodą iš V. Kavaliūno romano "Kalnų giesmė", trumpesnė ištrauka iš A. Landsbergo dramos "Penki stulpai turkaus aikštėje" ir ilgesnė ištrauka iš naujausios A. Kairio dramos, vaizduojančios 1941 sukilimą, "Žmogus ir tiltas". Pasigėrėjimą ir padėką aktoriam žiūrovai reiškė plojimais ir žodžiais.

"Į Laisvę" redaktoriaus Juozo Kojelio paskaita šeštadienio (VIII.14) rytą "Tezės, aksiomos ir pagundos lietuviškame dialoge" iššaukė gyvas diskusijas. Kalbėjo 25 asmenys. Visi sutarė, kad gyvoji rezistencija turi remtis tautiškai gyvais žmonėmis ir gyvais bei veikliais lietuvių organizacijų telkiniais. Kovai dėl Lietuvos laisvės kenkia ne tie, kurie siekia Amerikos lietuvių politinę vadovybę sustiprinti, o tie, kurie sustiprinimo vengia apgaulingos vienybės šūkiais ir "pasitarinimo Lietuvos laisvės priešui" gąsdinimais. Amerikos Lietuvių Taryba iš karto sustiprėtų, jei būtų panaikintos niekuo nepateisinamos privilegijos ALRK Federacijai, Socialistų sąjungai, Tautinei sąjungai ir Tautinei sandarai ir panaikinta diskriminacija vyčiam, studentams, katalikėm moterim ir šviesininkam, o taip pat ir ALT-bos skyriams. ALT-ba yra lietuvių organizacijų santalka.

tuvių organizacijų santalka. tad jon lygiomis teisėmis dalyvauti turėtų būti pakviestos visos lietuviškos patriotinės organizacijos.

Jūratės ir Kastyčio operos fondo valdyba. Iš k. Chica gos lietuvių operos pirmininkas Vytautas Radzius, inž. Kazys Ozelis, solistė Prudencija Bičienė, žurn. Vladas Būtenas, pirm. Marija Rudienė, muzikė prof. Alice Stephens, dr. Vytautas Tauras, solistas Stasys Baras. Nuotr. V. Noreikos

SĖKMĖS JŪRATEI IR KASTYČIUI!

Jūratės ir Kastyčio operos klavyras atspausdintas, orkestracija pradėta, Chicagos lietuvių opera imasi darbo

Tokio turinio telegramos, telefoniniai pasikalbėjimai, laisškai sklido po visą pasaulį, pranešdami lietuviams džiugią žinią: tokio turinio pranešimai pasiekė ir Chicagos lietuvių operos dainininkus, atostogaujančius, poilsiaujančius ir dirbančius, kad rugsėjo 10 Jaunimo centre prasidės didysis darbymetis — pasirošimai Jūratės ir Kastyčio operos pastatymui.

Kompozitorius prof. Kazimieras Viktoras Banaitis, Jūratės ir Kastyčio operos kūrėjas, buvo išėjęs savo tėvo Saliamono namuose įkurtą "daraktoriaus" mokyklą, augęs kaimo aplinkoje ir pamilęs lietuvišką dainą. Tėvam persikėlus į Kauną, jį namuose būrė lietuviškas visuomeninis judėjimas, palikęs kompozitoriui didelę įtaką.

K. V. Banaicio paliktas kūrybos lobynas yra didelis. Jūratės ir Kastyčio operą jis pradėjo kurti Kaune. 1932 jau turėjo poetės Bronės Buivydaite parašytą libretą. Savo darbe buvo toli pažengęs.

Bet kiti užsimojimai, profesoriaus darbas konservatorijoje ir vėliau direktoriaus pareigos operos baigimo darbą dar nutęsė 23 metams, ir jis ją baigė kurti 1955.

Vėl slinko lietuviškos veik-

tuvių organizacijų santalka. tad jon lygiomis teisėmis dalyvauti turėtų būti pakviestos visos lietuviškos patriotinės organizacijos.

(nukelta į 6 psl.)

los metai; su naujais užsimojimais, sumanymais, susirašinėjimai, pasitarimais ir kalbomis.

Jūratės ir Kastyčio opera parašyta. Bet kas išleis klavyrą, kas išpildys kompozitoriaus pariktą testamentinį norą, kad jo kūrinys būtų išleistas ir ap rūpintas ne vien lietuvių, bet ir kitų kalbų libretais?

Jūratės ir Kastyčio tautosakinis palikimas, Maironio poemos žodžiai dažnai skambėdavo Marijos ir Antano Rudžių namuose. Čia buvo planuojama kambarį papuošti jų vaizdo vitražu, kurį vėliau meniškai atliko dail. A. Korsakaitė.

Kaip anais senais metais Kaune, Saliamono Banaicio namuose, taip dabar ir Chicagoje, visuomeninkai Marijos ir inž. Antano Rudžių (kuris išlaikė gyvą lietuvišką meilę ketvirtoje kar-ties) namuose, vyko ir vyksta visuomeninis bei kultūrinis gyvenimas su naujais dideliais užsimojimais lietuvių ugdymo darbuose.

Taip 1959 spalio 25 Marijos ir Antano Rudžių bute įvyko pirmas pasitarimas išleisti Jūratės ir Kastyčio operos klavyrui. Buvo sudaryta fondo valdyba, pirmininke išrenkant Mariją Rudienę, kuri su inž. Jonu Jurkūnu ir dr. Vytautu Tauru buvo pirmieji paaukoję tam reikalui stambesnes sumas. Po to šį darbą 1,000 dol. auka parėmė Illinois lietuvių gydytojų draugija ir kiti asmenys bei organizacijos.

Ir vėl slinko metai. Daug ašarų išliejo Lietuvos Jūratė, bežiūrėdama į raudonas marių putas, daug Kastyčio draugų žve-

jų išplaukė į Baltijos jūrą ir negrįžo, daug jų praleido dienas ir naktis ilgesingai bežiūrėdami į laisvuosius Vakarus.

Po 12 metų Jūratės ir Kastyčio operos fondo valdyba vėl rinkosi į Marijos ir inž. Antano Rudžių namus, kur turėjo progos pasidžiaugti išleistu klavyru.

Knyga išleista tikrai gražiai, meniškai. Ji turėtų puošti kiekvieno lietuvių biblioteką.

Viršelis — dail. Jurgio Daugvilos. Libretą į anglų kalbą išvertė poetas Nadas Rastenis. Muzikas Jonas Zdanis atliko gaidų įgavimą. Libretą parašė poetė Bronė Buivydaite. Turiningą įvadą parašė prof. V. Jakubėnas. Klavyras išleistas Lietuvos valstybinės operos 50 metų sukakties proga. Spausdino M. Morkūnas.

Jūratės ir Kastyčio operos fondas savo darbą baigė. Jo sudėtis: pirmininkė — Marija Rudienė, vicepirmininkai — dr. Vytautas Tauras, inž. Jonas Jurkūnas, muz. Aleksandras Kučionas, sekret. Vytautas Radzius, protokolų sekretorė sol. Prudencija Bičienė, izdininkas sol. Stasys Baras, spaudos reikalų vadovas žurn. Vladas Būtenas, nariai — muz. Alice Stephens, inž. Kazys Ozelis ir muz. Jonas Zdanis.

Po posėdžio — vaišės, linksmos kalbos. Vacys Noreika fotografavo. Visi susistoja prie Jūratės ir Kastyčio spalvingo vitražo.

Marija Rudienė dėkoja.

Tyla. Susikaupimas.

Vėl kalba Marija Rudienė. Klavyras išleistas. Chicagos lietuvių opera pasirošusi Jūratę ir Kastytį pastatyti.

Komp. K. V. Banaitis nespėjo operos suorkestruoti. Net nebuvo pradėjęs ir nepalik savo orkestrinio stiliaus pavyzdžio.

Prieš akis didelis darbas, kuris atsieis 8,000 dol. Siūlau fondo valdybai tęsti savo pradėtą darbą, kol bus išleista orkestracija.

Visi šypsniu, drąsa ir naujais užsimojimais pasižada darbą tęsti.

Prisimena Jūratės ir Kastyčio operos pirmo veiksmo dalis, kada žvejai meldžiasi dievam, ypač griausmingajam Perkūnui, kad palaimintų kelionę ir sudraustų piktus vėjus.

Sėkmės Jūratės ir Kastyčio fondui, sutelkti lėšas orkestracijai. Tegu Dievas suteikia Jūsų užsimotam darbui daug jėgų, kad švelnūs lietuviškos meilės vėjai sužadintų mūsų tautiečių širdis prisidėti aukomis...

Vytautas Kasniūnas

IŠ VISUR

— Vysk. A. Deksnys, lydimas sekretoriaus tėv. dr. K. Zalalio, OFM, lankysis Europos lietuvių, lankėsi ir pas Oslo vyskupą.

Rugsėjis — Lietuvių Bendruomenės mėnuo. Kiekvienas prašomas atlikti savo pareigą Bendruomenei — sumokėti solidarumo įnašą.

Lietuvos vyčių seime, įvykusiame Kennebunkport, Maine, lietuvių pranciskų sodyboje, rugpjūčio 26-29, dalyvavo virš 100 delegatų. Priimtos rezolucijos. Pirmininku ketvirtam terminui perrinktas prof. dr. Jokūbas Stukas. Kun. A. Kontautas pakviestas dvasios vadu. Naujon valdybą išrinkti: vicepirm. dr. P. Bizauskas, II vicepirm. E. Pavis, III vicepirm. Longinas Svelnis, sek. Suzana Boroskas, fin. sek. Irena Ozelis, izd. Estelle Sanko, Metinis pažymėjimas už pasidarbavimą Lietuvai buvo įteiktas latviui Robertui Brieze.

Vytautas Volertas, JAV LB centro valdybos pirmininkas, už "reikšmingą darbą Apol-15 komunikacijų srityje" apdovanotas NASA padėkos atžymėjimu ir pakviestas į pobūvį, rengtą prie šios misijos prisidėjusiems inžinieriam pagerbti. — Eichstaete lietuvių gimnaziją 1946 baigė 56 abiturientai. Tai pirmoji gimnazijos laida. Minint 25 m. sukaktį, sukuriamas I-os laidos suvažiavimas rugsėjo 18-19 "Gintaro" vasarvietėje, Lake Shore, Union Pier, Mich. 49129. Kviečiami ir II-os laidos abiturientai bei visi tos gimnazijos mokytojai. Apie dalyvavimą pranešti minėtų adresu V. Karatienei arba telef. 1-616-469-3298. Vietos užteks visiems.

"Gintaras" — Montrealio lietuvių jaunimo ansamblio koncertuoja Vakarų Kanadoje: Vankuveris — rugsėjo 3, Edmontone — rugsėjo 5, Winnipege — rugsėjo 6.

Emilija Pūtvytė, Lietuvos Saulių Sąjungos įsteigėjo Vlado Pūtvio-Putvinskio dukrė, birželio mėn. baigė studijas Brown universitete, Providence, R. I., ir įsigijo Master of Arts in Slavic Languages laipsnį. Lietuvoje ji yra baigusi Vytauto Didžio ir Vilniaus Universitetą. Pastaruoju metu ji dėsto istoriją Bristol Community Kolegijoje, Fall River, Mass.

LFB Los Angeles sambūrio kepinių ir diskusijų popietė ruošiamą rugsėjo 26 pas A. Kulnius. Be Fronto bičiulių, šioje tradicinėje popietėje dalyvauja ir eilė iškilniųjų vietos lietuvių darbuotojų. Šiais metais Los Angeles frontininkų sambūriui vadovauja A. Kulnyis, kiti valdybos nariai — dr. Z. Brinkis, A. Raulinaitis, B. Grauzinis ir E. Arbas.

J. Glenn Beall, Jr., JAV senatorius (R. -Maryland), įsijungdamas į Rezoliucijoms remti komitetą, pareiškė: "...JV Kongreso priimta H. Con. Res. 416 rezoliucija turi būti įgyvendinta. Tame reikale sulauksite iš manęs visos galimos tal-kos".

Gus Yatron (D.-Pennsylvania), JAV-bių Kongreso narys, įsijungdamas į Rezoliucijoms remti komitetą, rašo jo vadovybei: "...H. Con. Res. 416 rezoliucijos įgyvendinimo reikalą rėmiau ir remsiu. Mano talka jums tame darbe užtikrinta".

Filmo "Dvylika" Los Angeles premjera įvyks rugsėjo 18 Sv. Kazimiero parapijos salėje. Dalyvaus filmo režisoriaus ir filmuotojas kun. A. Kezys, S.J. Ta pačia proga vyks ir kun. Kezys fotografijų paroda. Ruošia skautai akademikai.

Leonardo Ribačenos 105-ko motina. Jis pats ar apie jį žinantieji prašomi pranešti Darbininko administracijai.

Gen. Stasys Raštikis rugsėjo 13 sulaukė 75 metų amžiaus.

ATSISAUKIMAS Į PHILADELPHIJOS LIETUVIUS

Pirmą kartą Philadelphia istorijoje į miesto tarybos aukštąjį postą (councilman-at-large) kandidatuoja lietuvis, teisių daktaras

ANTANAS NOVASITIS

Džiugu ir reikšminga turėti savo tautietį svarbiose pareigose. Pasirodykime prieš kitas tautines grupes, kad esame vieningi, stiprūs ir aktyvūs rinkiminėje kampanijoje. Moralčiai ir materialiai paremkime Antaną Novasitį atsilankydamį į jo garbei ruošiamą banketą, o atėjus balsavimo metui, atiduokime balsą už savo tautietį.

Banketas "Toni Novasitis Nite" įvyks 1971 m. rugsėjo 19 d., sekmadienio vakarą, Four Chefs svetainėje, Hellerman & Sackett Sts. Banketo pradžia su kokteiliais, 6:30 val. vakaro. Programoje — kandidato ir svečių pristatymas, sveikinimai, vakariene, atviras baras ir šokiai. Banketo bilietų kaina \$10.00 asmeniui.

Bilietus prašom įsigyti iš anksto pas platintojus: M. Bigenį, A. Dantą, S. Jurskytę ir G. Roman-Romanauskienę. Banketo pelnas skiriamas A. Novasio rinkiminėms išlaidoms sumažinti.

Dalyvaukime kuo gausiausiai ir paremkime savo tautietį ANTANĄ NOVASITĮ!

Telkiant lėšas Anthony W. Novasio išrinkimui į Philadelphia miesto tarybą, Councilman-at-Large pareigoms, Edvardas Gegnas (k.) įteikia 500 dol. čekį komiteto išrinkimui Kazimierui Celedinui (d.). Stebi Stasys Mankas (k.) ir A. Novasitis. Nuotr. K. Cikoto

V-toji MOKYTOJŲ IR JAUNIMO STUDIJŲ SAVAITĖ

Silta rugpiučio 15 popietę Dainavoje rinkosi V-tosios mokytojų ir jaunimo studijų savaitės dalyviai. Šios spėjusios tradicija virsti studijų savaitės sutraukia didelį mokytojų ir mokyti besiruošiančio jaunimo būrį. Jau sekmadienio pavakary

iškilmingu posėdžiu prasidėjo darbas.

Stovyklos organizatorius ir programos vadovas Rochesterio, N. Y., liuanistinės mokyklos vedėjas Br. Krokys, trumpa prasminga kalba atidavęs posėdį, į garbės prezidiumą pakvietė PLB pirm. St. Barzduką, LB Svetimo tarybos pirm. J. Kavaliūną, stovyklos kapelioną kun. J. Vaišnį, "Svietimo Gairių" red. J. Maldeikį, prof. A. Salį, prof. A. Klimą, J. Matulaitienę ir dr. A. Damušį. Po J. Kavaliūno ir St. Barzduko sveikinimų prof. A. Klimas supažindino susirinkusius su prof. A. Salio ir jo nuveiktais darbais.

Prof. A. Salio paskaita "Kalbos kūryba ir sovietybės Lietuvoje"

savo aktualumu ir nuotaikingu medžiagos perteikimu patiko ir mokytojams ir jaunimui, kurio susirinko apie 60!

Mišių auka buvo užbaigta pirmą stovyklos dieną.

Studijų savaitės programa šiais metais buvo labai įvairi.

Su dideliu dėmesiu išklaustose paskaitose: prof. A. Salio "Kalbos kūryba ir sovietybės Lietuvoje", "Žodžių derinimas ir valdymas sakinyje", "Tarp tautinių žodžių lietuvių ir anglų kalbose", "Didžiųjų raidžių rašymas tikriniuose daiktavardžiuose" ir pokalbis "Mokykliniai kalbos klausimai", prof. A. Klimo "Lietuvių kalba ir lituanistika po II pasaulinio karo vakaruose", "Lietuvių ir anglų kalbų mokėjimas, ypač vaikystėje", St. Barzduko lietuvių kalbos pasitobulinimo pamokos, skirtos būsimiems mokytojams, kurių, gaila, ne daug pasinaudojo reta proga.

Prof. R. Šilbajoris savo paskaitomis "Kokį įspūdį daro lie-

LF stovykla

(atkelta iš 5 psl.)

JAV ir Kanados studijų ir poilsio savaitė oficialiai baigta šeštadienio vėliavos nuleidimu, kada žodį tarė PLB valdybos pirmininkas St. Barzdukas, ir solisto V. Verikio (iš Kanados) koncertu ir rašytojo Al. Barono humoristinės poezijos vakaru. Perpildyta Dainavos stovyklos salė dainos ir humoristinio žodžio mėninkus sutiko ir palydėjo gausiais plojimais ir valiovais.

Penkioliktosios LFB stovyklos pasisekimą lėmė eilė asmenų, kurių pareigos stovykloje niekad nesibaigė: kapelionas tėvas G. Kijauskas, kasdien aukojęs mišias ir sakęs trumpus puikiai paruoštus ir aktualius pamokslus; prof. A. Klimas, nepamainomas moderatorius, visada sugręžęs puikiai surišti paskaitininkus ir mėninkus su auditorija; stovyklos komendantas V. Paliūnas, visą laiką rūpestingai globojęs stovyklautojus; J. Pabedinskas, sportine veikla užėmęs jaunimą ir vyresnius; centro valdybos nariai su pirm. Juozu Mikoniu, derinę programą ir vadovavę atskiriems LF bičiulių pasitarimams, kurių metų LFB darbas ilgesniu žodžiu apžvelgė LFB vyr. tarybos pirm. dr. P. Kisielius.

Stovykla prasidėjo su 60 dalyvių, o paskutinę dieną programose jau dalyvavo per 200 bičiulių ir svečių. Sveikinimas su stovyklautojų parašais pasiūtas prof. Juozui Brazaičiui, Laiškosios Lietuvos vyriausybės švietimo ministeriui,ėjusiam min. pirmininko pareigas.

J.V.

tuvių literatūra svetimtaučiam" ir "Patriotinė literatūra Lietuvoje" supažindino klausytojus su šių dienų lietuvių literatūra. Rimo Černiaus kruopščiai paruošta paskaita apie savo — mokytojo pirmuosius žingsnius Chicago aukštesniojo liuanistinėje mokykloje sukėlė daug susidomėjimo ir diskusijų.

PLB švietimo tarybos pirm. A. Rinkūnas pravedė parodomąją beskyrinės sistemos pamoką. Visi dalyviai, susiskirstę grupėmis, bandė knygų ir skaidrų pagalba atsakyti į pasirinktų kortelių apie Vytautą Didį klausimus.

D. Petrutytės paskaita "Prieš mokyklinis vaikų auklėjimas", mkt. S. Jonynienės ir J. Plačo naujų vadovėlių (ruošimo IV skyriaus ir naujai išleisto E. Ruzgienės elementoriaus "Gintarėliai") aptarimas gražino klausytojus į kasdieninius liuanistinių mokyklų rūpesčius.

Buvo ir svarstybu: "Jaunųjų studentų pažūra į liuanistinių mokymą" (dalyvavo V. Petrasūnaitė, R. Plioplytė, A. Gudinskas, R. Černius — moderatorė R. Birgelytė) ir "Lietuviškos šeimos problema" (dalyvavo D. Garbaliuskienė, Br. Nainys, prof. A. Klimas, kun. J. Vaišnis, J. Vasiukevičius — moderavo A. Rinkūnas). LB Svetimo tarybos pirm. J. Kavaliūnas pranešė apie mokyklų padėtį JAV, mokinių ir mokytojų skaičių, naujai ruošiamus vadovėlius, pratimus ir skaitymu knygą.

Be ankščiau minėtų lietuvių kalbos kursų, šiais metais pirmą kartą vyko

tautinių šokių ir žaidimų mokytojų kursai.

Juos vedė patyrusios tautinių šokių mokytojos ir ilgamečių tautinių šokių grupių vadovės J. Matulaitienė iš New Yorko ir G. Gobienė iš Detroito. Šiuos kursus lankė 12 jau dirbančių mokytojų arba besiruošiančių mokyti tautinius šokius jaunųjų. Teorijos parinktu metu lektorės davė daug praktiškų nurodymų, kas kurio amžiaus vaikams įmanoma išmokti, paminėjo žaidimus ir tautinius šokius, tinkančius kiekvienam skyriui. Popietinėse pamokose kursų dalyviai patys mokėsi šokti įvairius tautinius šokius.

Vakarinę programą buvo labai įvairių dainų vakaras, laužas, sumaniai G. Vinčaitės pravesimas, partizanų minėjimas, kurio aukštas meninis lygis ir puikus E. Juodvalkytės deklamavimas (Mačernio 5 vizija ir Putino "Mortuos voko") visus klausytojus sužavėjo. Užbaigiamojoje programoje penktadienio vakarą tautinių šokių mokytojų kursų dalyviai grakščiai pašoko Mikutė ir tautinių šokių pyne, o mkt.

St. Slizio paruoštas jaunimo choras sujauo dainomis ir nuotaikingomis dainomis. Jaunimo paskaita V. Krėvės raštų ištrauka ir mkt. Griciaus deklamuotas "Tamošius Bekepuris" papildė programą, po kurios buvo užkurtas paskutinis laužas, — kas per stovyklos užbaigą be laužo!

Vaisėmis ir šokiais pabaigtas šeštadienis. Sekmadienį užbaigiamasis posėdis visus sujauo. Gražiais žodžiais ir dovanomis buvo padėkota studijų savaitės organizatoriam ir vadovams: programų vadovui Br. Krokui, švietimo tarybos pirmin. J. Kavaliūnui, stovyklos komendantui J. Mikšui, kapelionui kun. J. Vaišniui, Finansų "ministeriui" A. Kuolienei, sekretorei B. Juozapavičienei ir J. Krokutei, jaunimo komendantui A. Markuliui, ūkio vadovui A. Krutuliui ir kt. Tautinių šokių mokytojų kursų dalyviai apdovanoti tautinių šokių plokštelėmis. Tautos šokių ir mišiomis pabaigė darbą, visi nenoromis skirstėsi namo.

Dabar, rašant šiuos žodžius, vis prisimena nuostabi Dainavos ramybė, persunkta tūkstančių žogielių smuikų, veidrodinis spyglys anksti rytą ir milijonais žvaigždžių nusagstytas vakaro dangus. Dar skamba aussyse "... už viską tu, Nemuno žeme, karščiausiai esi mylima", nuaidėjusi užbaigiamojo koncerto metu.

Ir grįžta vienas po kito jauni, entuziazmo pilni veidai. Stai Eglė, šaunioji deklamatorė, ir Ramutė, nė vienos paskaitos nepaleidusi, pirmoji eilę sėdinti...

Stai tūkstantį dainų mokanti Jūratė... Stai Gražina, aukšta ir tiesi kaip liepa, diskusijose dalyvaujanti, per mišias iš Sv. Rašto skaitanti, laužą vedanti...

Stai Ramutė, taikliai ir sumani apibūdinanti paskaitininkus, iš paskaitos ir paskaitą skubanti...

Stai Vida, gitara pritardama partizanų dainas dainuojanti. Ir Giedrė, ir į paskaitas, ir teniso žaisti, ir į mišias anksti rytą susijęanti...

Ir Rimas, susirūpinęs rašęs mašinėlė, kai jaunimas už ežerą šoka, kad tik "Trupingrauzys" (stovyklos laikraštėlis) laiku pasirodytų...

Ir Andrius, vėl vakarą įsmaginusi jaunimą betilą...

Ir Jūratė, su šypsniu lūpose rašanti mašinėlė, kad paskaitininkų mintys — "padalai", anot prof. Salio, laiku būtų paruošti.

Kai šie ir daug panašių jaunuolių ruošiasi mokytojų darbui, kad galėtų tinkamai pavaduoti pavargstančius, jauni, kad lietuviškos mokyklos bus gerose rankose. J.K.

Studentų ateitininkų stovykloje klausosi jaunimo svarstymų. Iš k. Vytautas Kamantas, Elona Vaišnienė su dukra Vaiva, ir kiti. Antroje eilėje matosi Algis Zukauskas, Tadas Rūta.

SU EVELINA BRAZINSKIENE ATSIŠVEIKINANT

Kelerius metus sunkiai sirgusi ir pergyvenusi kelias skaudžias operacijas, rugpiučio 4 Evelina Brazinskienė-Savickaitė iškeliavo į amžinybę.

Velionė buvo gimusi Klaipėdoje, bet būdama dar jaunutė turėjo savo gimtąjį kraštą aplieisti kartu su didžiąja tremtinių banga. Kelerius metus praleidusi Vokietijos stovyklose, 1949 kartu su tėvais ir sesute atvyko į JAV ir pradėjo lankyti Newark, N. J., aukštesniąją mokyklą. 1953 įstojo į katalikiškąją Merville kolegiją St. Louis, Mo., kur studijavo matematiką. 1957 baigusi studijas B.S. laipsniu, pradėjo dirbti Bell Telephone Co. tyrimų laboratorijoje, Whippany, N. J. Čia dirbama, vadovybės buvo pasiūta į Massachusetts Institute of Technology pasitobulinti kompiuterių srityje. 1958 sukurė lietuvišką šeimą su inž. arch. Algirdu Brazinsku. Lankydama aukštesniąją mokyklą ir kolegiją, velionė dalyvavo ateitininkų veikloje, o vėliau aktyviai dalyvavo LB darbuose, priklausydama Newark, N. J., apylinkė.

Dėl įvairių priežasčių pradėjus irti lietuviškom šeštadieninėm mokyklom, apie 1966 velionė įdėjo daug darbo Elizabet, N. J., tuo metu dar veikusiai šeštadieninei mokyklai perorganizuoti ir sustiprinti. Jos ir kelių kitų jaunesniųjų žmonių pastangomis ši mokykla buvo sustiprinta, sudarytas mokytojų personalas ir surinktas pakankamas mokinių skaičius. Šiai mokyklai velionė ir vadovavo pirmuosius mokslo metus, bet vėliau dėl pradėjusios reikštingos ligos velionė iš šio darbo turėjo pasitraukti. Bet ir ligos naikinama, velionė, kol jėgos leido, dažnai dalyvaudavo

šios mokyklos rengiamose Kalėdų eglutėse ir mokslo metų užbaigimo šventėse.

Evelina Brazinskienė buvo jauna ir mokyta, turėjo gražią šeimą ir augino du dar mažus vaikučius, tačiau ji neužsidarė savo šeimos ir artimų bičiulių ratelyje, bet rado laiko rūpintis ne tik savo, bet ir kitų lietuvių vaikų tautiniu auklėjimu ir dalyvauti kitoje lietuviškoje veikloje.

A. A. Evelina Brazinskienė

Hartford, Conn.

Lietuviška mokykla

Hartfordo lietuvių šeštadieninė mokykla "Svityrų" mokslo metus pradeda rugsėjo 18. Mokiniai, tėveliai ir mokytojai tą dieną 9 v. r. renkasi Sv. Trejybės bažnyčioje. Lietuvių parapijos klebonas kun. Juozas Matutis atlaikys mišias. Po mišių prasidės pamokos Sv. Petro parapijos mokykloje, 214 Main St. Hartforde. Šiais mokslo metais veiks vaikų darželis ir šešios mokinių grupės. Tikimasi mokykloje sulaukti 50 vaikų. Į vaikų darželį priimami nuo 3 metų amžiaus.

"Svityrų" mokyklos mokytojai yra šie: Apolonija Vitkuvienė, Danutė Grajauskienė, Irena Jalinskienė, Dalia Dzikiene ir Birutė Zdanytė. Mokytojom talkins padėjėja Liucija Zdanytė.

Tėvų komitetą sudaro: Alfonsas Dzikas — pirmininkas, Birutė Zabulienė — sekretorė ir Zita Dresliuvienė — išdininke.

Pamokos vyks šeštadieniais nuo 9:30 v. ryto iki 12.

Tėveliai kviečiami registruoti savo jaunimą pas Dalią Dzikiene, tel. 521-6028.

Mielai bus priimami vaikai iš tolimesnių apylinkių, kur nėra lietuviškos mokyklos.

Clevelando vyrų okto koncertas

Spalio 9, šeštadienį, Hartforde koncertuos Ryto Babicko vadovaujamas Clevelando vyrų oktetas su Čiurlionio ansamblio soliste Irena Grigaliūnaite. Tai bus reta proga Connecticuto lietuviams išgirsti šį populiarų lietuviškos dainos vienetą. Veiks didelis bufetas, šokiama groso Romo Butrimo orkestras. Koncertą rengia Hartfordo Lietuvių Amerikos piliečių klubas. Visi Connecticuto ir tolimesnių vietovių lietuviai kviečiami dalyvauti. A.D.

Velionės palaikai buvo pašarvoti Bibbo Funeral Home, S. Orange, N. J., kur su ja atsišveikinti atsilankė gausūs jos ir jos šeimos bičiuliai ir pažintamū būrys. Rožančių čia sukalbėjo kun. Petras Totoraitis ir atsišveikinimo kalbas pasakė LB Newark apylinkės vardu — jos pirmininkas Albinas S. Trečiokas, Lietuvių inžinierių ir architektų s-gos vardu — inž. Bižosevas ir V. Kudirkos šešt. mokyklos vardu — tos mokyklos mokytoja p. Karašienė.

Rugpiučio 7 Sv. Trejybės bažnyčioje už velionės sielą buvo sugiedotos egzekvijos, koncertuotos mišios, kurias auko kunigai Petras Totoraitis, Juozapas Pragulbickas ir Bauman. Jautrių pamokslą pasakė kun. P. Totoraitis, vargonais grojo muzikas Vincas Mamaitis, solo per mišias giedojo solistai Ona Zubavičienė, Jūratė Vėblaitytė-Lichfield ir Liudas Stukas. Po apeigų velionės kūnas buvo palaidotas didelio būrio žmonių į Holy Cross kapines, North Arlington, N. J.

Dideliam skausme velionė paliko 11 m. sūnų Algirdą-Joną, 9 m. dukrą Reginą-Sofiją, tėvų Sofiją ir Joną Savickus, vyrą inž. arch. Algirdą Brazinską, seserį Reginą Val (Valatkaitienę) ir kt. gimines bei daugelį bičiulių, su kuriais ji artimai bendravo savo visokeriojoje veikloje.

Tegu Dievas suteikia jos šviesiai sielai amžinąją ramybę.

K.J.

PREZIDENTAS NIXONAS PRADEJO RINKIMINĘ AKCIJĄ

JAV-bių prezidentas Richard M. Nixon jau pradėjo savo rinkiminę akciją antram terminui. Tiesa, rinkimai dar toli (1972 lapkričio mėnesį), bet rinkiminė akcija jau planuojama ir vykdoma.

Šiomis dienomis sudarytas specialus komitetas — Citizens for the Re-election of the President. Tam komitetui vadovauja Cincinnati Enquirer (Cincinnati, Ohio) dienraščio bendrovės prezidentas ir leidėjas. Visa eilė krašto respublikonų kviečiami jungtis į tą akciją, tampant to komiteto steigiamaisiais nariais (Founding Members). Komiteto pirmininkas Francis L. Dale įsijungiančius į tą vienatę kviečia prisidėti pinigėmis aukomis. Mažiausia auka — bent 25 doleriai. Eilė lietuvių jau yra gavę tuos kvietimus ir įsijungę į prezidento R. M. Nixono perrinkimo akciją.

Komiteto adresas: Suite 272, 1701 Pennsylvania Avenue, N. W., Washington, D.C. 20006. (lv.)

NAUJOS PLOKŠTELĖS

Neseniai išleistos plokštelės jums primins Lietuvą — Karo Muziejaus apeigas. Karo mokyklos kariūnų dainas ir L.T.M. Čiurlionio ansamblio 30 metų dainuotas dainas.

Plokštelė Nr. 28: Karo Muziejaus vėliavos nuleidimas 1 d., Karo Muziejaus vėliavos nuleidimas 2 d., Ko vėjai pučia — S. Grauzinis, Marš, marš kareivėliai — karo mokyklos choras, Kur lygūs laukai — karo mokyklos choras, Senas kanklininkas — J. Petrauskas, V. Dineika, Saulėta diena — A. Sabaniauskas, Išgėriu septynias. Šią naktelę per naktelę — S. Grauzinis, Sutems tamsi naktuzėlė — karo mokyklos choras, Geležinio vilko maršas — karo mokyklos choras, Vaidylos maldą — J. Petrauskas, V. Dineika, Mano Svajonė — A. Sabaniauskas. Kaina 5 dol.

Plokštelė Nr. 27: Griuvėsių gelelė — Pupų Dėdė ir Dėdė, Gieda gaideliai — Pupų Dėdė ir Dėdė, Dru lia dru lia — Pupų Dėdė ir Dėdė, Vai nekūkuok — S. Grauzinis, Pas močiutę augau — V. Volteraitė, Našlaitės kapas — Pupų Dėdė ir Dėdė, Gražus miško būdas — Pupų Dėdė ir Dėdė, Kai mes aukom du broliukai — S. Grauzinis, Sėdžiu po langeliu — V. Volteraitė. Kaina 5 dol.

Plokštelė Nr. 26: A. Sabaniauskas Septintame rojuje — anglų valsas, Mūsų susitikimas — tango, Sutemų daina — tango, Luana — tango, Marytė mėlynakė — fokstrotas, Tik tau, Rio Rita — fokstrotas, Jaunystės meilė — tango, Ta naktis — anglų valsas, Nakties serenada — tango, Aldona — tango, Kodėl neręjai — fokstrotas, Ei tu, mergytė — fokstrotas. Kaina 5 dol.

Plokštelė Nr. 25 — A. Davionas Ispanų valsas, Sapnas — tango, Gyvenimas — fokstrotas, Tik man tu prikliausi — fokstrotas, Liūdna man be tavęs — tango, Daina padės gyventi — fokstrotas, Bučkis — valsas, Sirdie — tango, Skraidu garsai — fokstrotas, Serenada naktys — fokstrotas, Paskutinis sekmadienis — tango, Turiu dvi merginas — fokstrotas. Kaina 5 dol.

Plokštelė Nr. 12. R. Mastienė — nauja laida Mieguzelio noriu, liaudies daina, Ar skauda man širdį, liaudyje dainuojama, Dukružėlė — žodžiai K. Binkio, Agnauelės — žodžiai K. Binkio, Mano žožė — žodžiai F. Kiršos, Sapnas apie šiaurę — žodžiai K. Bradūno, Gėlės iš šieno — ž. K. Binkio, Zuvelė — Fr. Suberto, Nekantumas — Fr. Suberto, Pavasaris — Ch. Gounod, Mignon arija iš op. Mignon, Myli nemylė, P. Mascagni, Rozinos arija iš op. Sevilijos Kirpėjas, G. Rossini. Kaina 5 dol.

Plokštelė — Čiurlionis 30 Dirigentas A. Mikulskis, Dainuoja L.T.M. Ansamblio, dainuoja solistai: A. Stempuzienė, J. Kristolaitytė, V. Verikaitis, I. Grigaliūnaitė, V. Raulinaitis. Albumas iš 2 plokštelių. Kaina 10 dol. Šios dainos: Sanctus, Miegelio noriu, Eičiau klausiti, Piemenaitės rallavimas, Noriu miego, Nuvažiuo tėvelis, Vėjo dukra, Jau žirgelis pababnotas, Pavasaris, Sirdgėlos daina, Žiema, Aušrelė, Merguzėlė mano, Piovėjas, Dainų dainelės, Kur lygios lygios lankos, Dziedukas, Aviža prašė, Iškasu šulinėlį, Burtai, Oi kad išauštų, Gersim, broliai, uliavosim, Oi dariau, da riau lysveles, Papartėlis, Naktis prie Nemuno, Laisvė, Kulikų daina, Pasėjau linėlį.

Visos šios plokštelės išleistos Jono Karvelio, gaunamos Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Persiuntimui pridedama \$1.00

Lietuvių pranciškonų kultūrinei veiklai testis reikalingas jaunimas. Pranciškonai nuoširdžiai kviečia lietuvius jaunuolius tapti šv. Pranciškaus gra teikiama proga siekti Ašyžio sekėjais. Dvasinės veiklos dirva labai plati. Jaunuoliai priimami klierikais ir broliais. Visiems mokslo. Norint informaciją, rašoma šiuo adresu:

Provincial Superior
Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine
04046

Vasario 16 gimnazijos kieme Vokietijoje rengiamasi statyti naują bendrabutį. Prie kasamų pamatų kalbasi vėjau vedėjas Tėv. A. Bernatonis ir V. Bartusevičius, kuratorijos reikalų vedėjas. Nuotr. K. J. Dėdino

IŠ VISUR

Nuo nacių nukentėjusiems vokiečiai sutinka atlyginti. K. Odrobny, Tautybų Komiteto pirmininkas, gyv. 562 Hoeferst Welbert 58, W. Germany, prašo pranešti užvestas bylas, jų eigą ir vokiečių nesumokėtas sumas. Pranešimus jam reikia pasiųsti iki 1971 spalio 1. Šiuo reikalu lietuviams gali informuoti K. Čepulis, 3548 S. Emerald Ave., Chicago, Ill. Tel. LA 3-1387.

— **Bradforde, Anglijoje**, Boling Hall muziejų rugpjūčio 1 — spalio 1 vyksta Vakarų Europos egzilių liaudies tautinio meno paroda. Parodai surinkta gražių lietuviškų tautinių rankdarbių, auginių, gintaro ir medžio darbų.

— **Lilija Šukytė**, Metropolitano operos solistė, figūruoja tarptautinių operos solistų sąrašuose. Šiuo metu debiutuoja Vokietijos Frankfurte Paminos partijoje, Mozarto Zauberfloete operoj. Rugsėjo mėn. ji dainuos Berlyno operoj ir TV. Spalio ir lapkričio mėnesiais solistė Miunchene atliks Mimi (Bohemo), Micaelos (Carmen), Paminos (Zauberfloete) ir Liu, Turandot) roles. Tuo pačiu metu solistė dažnai lankysis ir Frankfurto operoj. Gruodžio mėn. L. Šukytė New Yorko Metropolitano operoj dainuos Neddos partiją Pajacų operoj. Vokietijon grįš vasario mėn.

— **Dr. V. Yasus**, Lietuvių Fondo tarybos teisinis patarėjas, ruošia dokumentus LF statutui praplėsti.

— **JAV LB tarybos** prezidento antrasis rugpjūčio posėdis įvyko rugpjūčio 25 Chicagoje (pirmasis buvo rugpjūčio 13 Clevelande). Posėdyje aptarti tarybos korespondencinio posėdžio klausimai bei gauti raštai iš JAV LB centro valdybos. Plačiau apie posėdžio nutarimus bus pranešta tarybos nariams ir apylinkėms per tarybos bendrąsias. Prezidiume yra pirm. V. Kamantas, V. Kleiza, dr. Ed. Lenkauskas, dr. St. Matas, dr. A. Razma.

— **Arch. Edm. Arbas**, Santa Monica, Calif., laimėjo pirmą premiją Adelaidėje, Australijoje, Pulgio Andriūso antkapio statymo komiteto skelbtame konkurse. Jury komisija sudarė: arch. A. Lapšys, teis. J. Stepanas, dail. V. Kapočius, dailin. S. Neliubšys ir spaudos darbuotojų atstovas L. Pakalnis. Anksčiau E. Arbas yra laimėjęs pirmą premiją už Lietuvos ambasados Brazilijoje projektą 1957, už lietuviško stiliaus vasarnamio projektą 1970. 1964 buvo atžymėtas trečia premija už New Yorko tarptautinės parodos JAV. paviljono projektą.

— **Brazilijos lietuvių kunigų** vienybė antrame suvažiavime patvirtino naują statutą ir išrinko valdybą: pirm. kun. Pr. Gavėnas, SDB, ižd. prel. A. Arminas, sekr. kun. A. Saulaitis, S.J.

— **Sao Paulo, Brazilijoje**, lito ratūros ratelio šeštame mėnesiniame susirinkime savo poeziją skaitė ir ją paaikšino Marija Saulaitytė, viešnia iš JAV.

— **Algimantas Gečys**, JAV LB centro v-bos vicepirm., ir je žmona Teresė Gečienė grįžo iš Europos rugsėjo 6 į Philadelphia. Kelionė buvo abiem įdomi ir naudinga. A. Gečys buvo susitikęs su min. Stasiu Lozoraičiu ir su juo kalbėjosi apie JAV LB taktiką Lietuvos diplomatinėje tarnyboje.

— **Papildymas**. Darbininkas 54 nr. korespondencijoj "Su čiurolioniečiais P. Amerikoj" aprašinėjant koralus, įsibrovė klaida. Turėjo būti: "Jų gyvos, labai smulkios masės, sujungtos gyva plėve, išskiriančios kaltes, auga ir plečiasi". O parašyta: "negyvos..." — A. Sb.

KUR KITUR, JEI NEBŪTŲ PUTNAMO?

Niekur! Taip atsakytų kiekvienas, dalyvavęs lietuvių susitikimo dienoj Nekaltai Pradėtosi Marijos seserų sodyboje Putname liepos 18.

Jei aną kartą šventę lyginau su atšaldais Alsėdžiūse, tai po šios šventės drįstu lyginti ją su žemaičių Kalvarija ir Siluva! Trūk tik ubagų ir jų giesmių. Čia jų giesmės pakeitė gražių lietuviškų plokščių muzika.

Rėmėjų stalai su įvairiomis gėrybėmis savo pajamas paliko lietuvių reikalui. Šią dieną suvažiavę žmonės būna labai dosnūs ir visur nesigailėdami aukos, perkasi ir t.t. Ir kaip ne, pirkėsi, kaip neaukosi, kad žiniai ir matai, jog savo auka remia senelius, mažuosius, jaunimą, religiją, švietimą ir beveik viską, kas lietuviška, be to, savotišku būdu krauni kraitį atėitės laisvajai Lietuvai!

Automobilių šiais metais mažiau. Autobusų daugiau.

Pamaldos truputį vėlinamos, nes laukiama stovyklautojų iš Neringos. Labai malonu, po medžišais atsėdus, "sumesti" vieną kitą žodį su seniai matytais bičiuliais. Atsiranda Neringa ir tuoj, prieš mišias, gieda Br. Budriūno kantatą. Kantata ir kitos giesmės paruoštos muz. Strolis.

LAISKAS REDAKCIJAI

Dėl Amerikos Liet. Tarybos pranešimo

Amerikos Lietuvių Taryba pasisakė dėl Antano Mažeikos vadinamo memorandumo (žr. ALT-bos pranešimą, įdėtą "Darbininko" 1971 rugpjūčio 18). Po tuo ALT-bos "pranešimu" turėjo pasirašyti tik Eugenijus Bartkus ir dr. Kazys Bobelis. Tas klausimas juos ir teliečia. Daugeliui lietuvių ("Darbininko" skaitytojų) neaišku, ką ALT-ba nori tuo savo pranešimu pasakyti. Tas Antano Mažeikos memorandumas atsirado po pašnekesio, kurį 1971 vasario mėnesį turėjo Eugenijus Bartkus ir dr. Kazys Bobelis su Antanu Mažeika ir Arvydu Barzduku. To pašnekesio metu E. Bartkus ir dr. K. Bobelis pareiškė, kad jie neremia JAV LB Kongreso priimtos H. Con. Res. 416 rezolucijos įgyvendinimo ir tai esą pareiškė vienam ar kitam Valstybės departamentui (Department of State) pareigūnui. Tai pagrindinė to pašnekesio mintis. Antanas Mažeika tą pašnekesį atpasakojo raštu. To pašnekesio santrauką raštu (memorandumą) jis pasiuntė eilei lietuvių darbuotojų. Tas pašnekesys (remiantis A. Mažeikos memorandumu) buvo komentuotas ne vieno iš mūsų laikraščių. Tai ir visa to įvykio istorija.

Jei E. Bartkus ir dr. K. Bobelis minėto pareiškimo tame pašnekesy nepadarė, jiems reikėjo tai tik paneigti. Sunku yra tai padaryti, kai yra liudininkų (A. Barzdukas). Jis iki šiol nėra niekur pareiškęs raštu, kad E. Bartkus ir dr. K. Bobelis nėra padarę to nelemto pareiškimo H. Con. Res. 416 rezolucijos įgyvendinimo reikalu. Priešingai, Arvydas Barzdukas yra ne vienam pareiškęs žodžiu, kad minėtas pašnekesys buvęs ir kad Antanas Mažeika tiksliai atpasakojo to pašnekesio turinį savo memorandume.

Antanas Mažeika yra vienas iš 1965 lapkričio 13-sios žygininkų. Jis gimė, augo ir aukštąjį mokslą baigė JAV-se. Esama trintis tarp veiksmų ir kitų vienetų jam yra svetimas dalykas. Antanas Mažeika yra rimtas JAV-bių lietuvis — bet kokios intrigos jam nėra "prieširdis". Jis yra vienas iš daugelio JAV-se gimusių ir augusių lietuvių, kurie aktyviai ir nuosirdžiai dalyvauja Lietuvos laisvinimo darbe.

Eugenijus Bartkus Rezolucijom remti komiteto darbą re-

mišias aukoja ir pamokslą pasako prel. Vytautas Balčiūnas. Jei prieš šimtą metų nebūtų gimęs arkiv. Jurgis Matulaitis, nebūtume ir mes čia susirinkę šiandien... Arkivyskupas įkūrė šią seserų kongregaciją. — Toliau prelatas vaizdžiai nupasakoja arkiv. J. Matulaičio gyvenimą, būdą, nuveiktus darbus ir pacituoja keletą būdingų minčių iš jo raštų.

Po pamaldų — pietų laikas. Pagrindiniai pietūs rožių darželyje. Maisto paruošta skanaus.

Pasisotinę, vieni lankė Matulaičio namus, kiti Alkos muziejų. Mindaugo pilį, kapines, A. Galdiko paveikslų parodą. Parduta 17 paveikslų. Loterijoj pirmąją dovaną (A. Galdiko paveikslą) laimėjo A. Kalvaitienė, 8 Caren Dr., Rochester, N. Y. 14622, antrąją (gintaro karoliuką) — Louise Conte, trečiąją (auksinį laikrodį) — Ruth Tyson, ketvirtąją (megztą vilnonę antklodę) — Gražina Stančuk, penktąją (100 dol.) — Ang. Radionienė, 17 Poplar Pl., Waterbury, Ct. 06708.

Neringos mergaičių stovykla su vadovais ir padėjėjais atliko programą. Nauja vadovybė — nauja programa. Kažkas panašaus ir lietuviškas vestuvės — žodžio, dainos ir šokio sudėtinė. Žinant sąlygas, progra-

ma atlikta puikiai. Seselės Ignės ir muz. Strolis indėlis aiškus. Žirgai puikūs, tik raiteliai ne visada pataikė užsėsti, kur reikėtų. Galėjo nuslysti užpakalin, o žirgai kartais spardosi. Dainos skambėjo gražiai. Bendrai padainuota nauja daina, muz. Strolis sukurta, Neringos mergaičių stovyklos mūzų įkvėpta.

Po himnų ir vėliavų nuleidimo šventė oficialiai buvo baigta, bet žmonės neskubėjo skirstytis. Oras buvo idealus. Diena praėjo su dideliu pasisekimu. Dalyviai kurį laiką pagyvens išpužiais, o rengėjai, įgiję daugiau patyrimo, ruošis vėl juos ten pat sutikti 1972 metais!

Albina Lipčienė

Nauja žurnalistų vadovybė

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos rinkiminė komisija, 1971 rugpjūčio 17-18 patikrinusi LZS-gos narių balsavimo davinius, skelbia, kad iš 220 pasiųstų balsavimo lapelių 10 laiškų nepasiekė adresatų. Pripažinta teisėtai 118 balsų. Balsavo 51 proc. sąjungos narių.

Į Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdybą išrinkti: Vytautas Kasniūnas — 71, Vladas Būtenas — 65, kun. Juozas Vaišnys, S. J., — 59, Jurgis Janušaitis — 56, Algirdas Pužauskas — 50. Kandidatai: Antanas Gintneris — 49 ir Balys Brazdžionis — 46.

Kiti kandidatai gavo balsų: Algirdas Budreckas — 45, Zuzana Juškevičienė — 33, Vytautas Zalatorius — 26, Kazys Tautkus — 23, Antanas Stakėnas — 18, Marija Peteraitienė — 14, Bronius Macevičius — 10.

Išrinkti į kontrolės komisiją: Vladas Selenis — 93, Alfonsas Nakas — 83 ir Jonas Gaižutis — 66. Kandidatai: Vytautas Kutkus — 63 ir Petras Januška — 30.

Išrinkti į garbės teismą: Vytautas Alantas — 87, Vladas Mingėla — 86 ir prel. Leonardas Gžinskas — 69. Kandidatai: Marija Sims — 62 ir Pranas Turūta — 39.

LZS-gos įstatai buvo priimti 76 balsais, prieš pasisakė 19, nuo balsavimo susilaikė — 25.

LZS-gos rinkiminė komisija

"Aušros" apyskaita

Kauno Aušros gimnazijų suvažiavimo, įvykusio 1971 gegužės 29-30 Toronte, apyskaita

Pajamos: registracijos mokestis — 4142.45 dol., pobūvio pajamos — 368.25 dol., loterija (p. Paukštiešės paveikslas) — 142 dol., viso 4652.70 dol.

Išlaidos: salių nuoma, orkestras ir patarnavimas — 1180 dol., vaishs — 1335.75 dol., organizacinės išlaidos — 501.64 dol., viso 3017.39 dol.

Likutis: 1635.31 dol.

Likučio paskirstymas: Vasario 16 d. gimnazijai — 500 dol., Lietuvių Fondui (JAV) — 200 dol., Lietuvių Fondui (Kanadoje) — 200 dol., numatytam suvažiavimo leidinėliui — 735.31 dol., viso 1635.31 dol.

Likutis paskirstytas atsižvelgiant į suvažiavimo dalyvių daugumą pagal gyvenamąją vietą. Suvažiavimo prisiminimui skirtas leidinėlis su nuotraukomis ir aprašymais numatomas išleisti prieš šį metų pabaigą.

Šia proga suvažiavimo komitetas dėkoja visiems Aušrom ir Aušromėms, prisidėjusiems prie suvažiavimo organizavimo, programos pravedimo, visiem dalyvavusiems ir sveikinusiems suvažiavimą.

Suvažiavimo Organizacinis Komitetas

Leonardas Valiukas

LAK-LITUANICA 4:1

Atsigriebimo rungtynėse ir vėl prirėkė pratęsimo, kaip pereitą kartą Chicagoje. New Yorke LAK žaidė šios sudėties: Šileikis; Bagdžiūnas I; Vainius II, Budreckas, Vainius IV; Reinhard, Market, Alex; Klivečka, Zadvydus, Sabaliauskas (Kreicas, Rauba, Bileckis, Česnauskas). Lituania: Brondonis (Balčiūnas); Zukauskas, Glaviskas, Gavėnia; Kleinaitis, Galėnas, Carrero; Ringus, Mikalauskas, Jenigas, Pikšrys (Bartašius, Burneikis, Krygeris, Rimeika.). Svečiai, kaip ir laukta, žaidė viduryje aikštės geriau, bet atsidūrė prieš newyorkiečių pasiryžimą, gale rungtynių turėjo atiduoti duoklę karštam orui ir amžiumi. Newyorkiečiai tuo tarpu ir vėl rungtynes galėjo laimėti be pratęsimo. Pradžioje Zadvydus neišnaudoja 11 m. baudinio, bet netrukus Sabaliauskas su galva ženklina 1:0. Antrame kėlinyje prieštatai laisvą smūgį senasis Jenigas nelaukdamai paleidžia į Šileikio saugomų vartų tinklą. Rungtynių pabaigoje vis labiau jaučiamas svečių išsikvėpimas. Bet ir vėl, kaip Chicagoje, Sabaliauskas prieš tuščius vartus nesueikio kamuolio, o Rauba taip pat atsidūręs vienas prieš vartus atrodė, lyg ir nenori pasiekti įvairio. Žaidžiant pratęsimą, svečiai išleidžia visą savo jaunimą aikštėn, kuris tikrai maloniai nustebino. Štai gerai žaidęs Šileikis turėjo smarkiai temptis idant nukreiptų gerą šūvį į kaimpinį. Jaunam vartininkui Balčiūnui neapskaiciavus aukšto kamuolio, Kreicas kelia pasėkmę 2:1, o antroje pratęsimo pusėje Market ir Klivečka visai pribalgia nuvargusią Litanicos komandą. Beje, jau pirmame kėlinyje iš aikštės pašalinti Zadvydus ir Carrero. Su maniausias teisėjo žygis, nes nuo to laiko aikštėje būta ramu. Newyorkiečiai, žūbtūtinai norėję laimėti, kovoję lyg už tėvynę (ypač Budreckas). Užtikrintas vartuose Šileikis ir paskutiniojo gyniko vietą užėmęs Bagdžiūnas. Pirmą kartą žaidė Reinhard ir Alex turėjo būti pastiprinimai, bet tokiais, deja, nebuvo. Iš Chicagojos pažymėtinai sąžiningai visas rungtynes tempė Kleinaitis, Galėnas. Newyorkiečiai, žinoma džiaugiasi pergale, bet reiktų pagalvoti, kas bus po 4-5 metų, kuomet Chicagojos prieauklis pradės nešti vaiduos.

RUNGTYNĖS

Lietuvių Atletų Klubas pirmosios ir rezervinės komandų 1971-72 metų futbolo pirmenybių tvarkaraštis. Mūsų aikštė, greičiausiai, ir vėl bus Kisenos Corridor, Flushing, L. I. Aišku, Franklin K. Lane mokyklos aikštė Woodhavene būtų parankesnė (rungtynėse prieš Chicagoją matėsi apie porą šimtų žiūrovų).

Rugsėjo 19 namie prieš Bavarian SC.

Rugsėjo 26 keliaujama į Poughkeepsie.

Spalio 3 namie prieš Olympiakos Jamaica.

Spalio 10 keliaujama į Yonkers, N. Y.

Spalio 24 namie prieš West NY.

Spalio 31 prieš Amer-Czechs — Central park.

Lapkričio 7 namie prieš Hajduk.

Lapkričio 14 Van Cortland parke prieš Shamrock.

Lapkričio 21 namie prieš Kolping.

Lapkričio 28 Throgs Neck, N. Y. prieš Schweben.

Gruodžio 5 prieš Poughkeepsie.

Kas norėtų skelbtis Darbininke, prašomas skambinti: GL 2-2923

Gruodžio 12 keliaujama į Stamford, Conn.

Ziemos pertrauka ir taurės rungtynės.

1972 metais — Balandžio 9 kelionė į Oceanside, L. I.

Balandžio 16 namie prieš Amer-Czechs.

Balandžio 30 namie prieš Ukrainian Youths.

Gegužės 7 pas Bavarian SC.

Gegužės 21 namie prieš Yonkers SC.

Gegužės 28 prieš Olympiakos, Jamaicaeje N. Y.

Atletas

H. W. MALE

CUSTODIAN
BENNETT COLLEGE
3 - 11 Shift. Exp. preferred
Call for interview & appointment
914-677-3441

DAVENPORT

OPERATORS & SET-UP MEN
Openings 1st, 2nd, 3rd, shifts for experienced machinists only. New England's largest Job Shop Top fringe benefits.

CAMBRIDGE SCREW CO., INC.
100 Foley St., Somerville, Mass.
203-666-3340
An Equal Opportunity Employer

H. W. MALE

CARPET MECHANIC
Piecework Only
AND HELPERS
Experience not necessary
516-884-7766

DISPLAY

STRATIS & SONS
RESTAURANT
Open 6 days a week Closed Sundays
Facilities for banquets and parties
20 Hamilton Street Paterson, N.J.
Call 201-742-0433

ROBERT'S AUTO BODY SHOP —
41 Tulip Street Passaic, New Jersey
Collision Experts
Call 201-473-0012

Typewriters

Lithuanian and English

for sale at reasonable prices, also adders, calculators, mimeos, complete line of office machines and equipment. Rentals, Repairs, ALL LANGUAGES TYPEWRITER, CO., INC. 119 W. 23rd Street, New York, N.Y. — CHelsea 3-8086.

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY
COMPANY
Aluminum Combination
Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N.Y. 11208
Allen R. Shipley

**TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923**

RESTAURANT

SOPHIES RESTAURANT
Open 5 Days a week for Breakfast & Lunch Good food at reasonable prices

343 St. Nicholas Ave.
Ridgewood, Queens
Call EV 2-9658

**TONY DA CENEGA
TAVERN & RESTAURANT**
Open 7 days a week Good food & excellent service, For Weddings, Parties, Communion & Confirmations
72 Elm Road, Newark, N. J.
201-589-0376

H. W. FEMALE

EXP WAITRESS Nites must be able to work Holidays & Weekends Steady, nice working conditions
**INTERNATIONAL HOUSE
of PANCAKES**
232nd St., Bronx, N. Y.
Ask for Mr. Jones

PIZZA

RIVER'S EDGE PIZZERIA
Open 6 days a week We deliver from 5 P.M. to 11 P.M.
19 State Highway 5
Edgewater, N. J.
Call 201-941-0442 Ask for Pat

SERVICE

Mario's auto inspection service complete brake repairs front end work, electrical work tune ups, tires, service and towing Black Horse Pike & Cross Keys Rd Cross Keys, N.J. Call 609-629-8938

CROSS KEYS ESSO Service Station open 7 days a week electronic tire balancing and tune ups, tires, gas, oil, brake specialist, Road service and towing Black Horse Pike & Cross Keys Rd Cross Keys, N.J. Call 609-629-8938

Buy wholesale and save up to 100%. Join the wholesale consumer club A growing club of consumers who buy wholesale by using techniques known to few. With \$5 per year you receive a catalogue with confidential wholesale prices guaranteed to save up to 100%. 212-292-6016/679-9114

APEX BODY SHOP
Collision Experts
All work guaranteed
379 Broadway Long Branch, N.J.
Call 201-229-5354
Mr. Henry Speaks

LA JOYA GIFT SHOP
Open 6 Days a Week
For the Finest of Jewelry & Gifts use our layaway plan
4419 Bergenline Avenue
Union City, New Jersey
Call 201-865-0725

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVE. (at 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

MALE FEMALE

PART TIME DAY and EVES

No Experience Necessary.

Food Service Helpers start 4 a.m.

Mobile Snack Bar Drivers

Sales Clerks - Stock Clerks - Gas Station Attendants

Apply 8:30 a.m. - 4:30 p.m. Mon. - Fri.

ARMY & AIR FORCE EXCHANGE
Building 5342 Fort Dix, N.J.

AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Incorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstaičiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikabinti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

• Regular a/c — 5% %
• Special Notice a/c — 5%
• 1 year Term Deposit — 5% %
• 2 year Term Deposit — 6%
— All Accounts Compounded Daily —

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvė GL 2-6916
Kultūros Židinytis 827-9865

Dr. Kosto Jurgėlos knygos "Lietuvos sukilimas 1862-1864 metais" pristatymas rengiamas rugsėjo 19, šį sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn. Apie knygą kalbės Aldona Čekienė, knygos ištraukas skaitys Bronius Balčiūnas. Pristatyme dalyvaus ir pats autorius. Tuo pačiu laiku bus surengta senovės Lietuvos žemėlapių ir litografijų paroda. Pristatymą rengia ir visus atsilankyti kviečia L. V. Sajungos Ramovės N. Y. skyrius.

Dail. Česlovo Janušo kūrinių paroda rengiama rugsėjo 25-26 Kultūros Židinyje. Paroda skiriama jo kūrybos 40 metų sukaktiui atžymėti. Ta proga sudarytas garbės komitetas, į kurį įeina: A. Simutis — Lietuvos gen. konsulas, Tėv. L. Andriekus — Brooklyn pranciškonų vienuolyno viršininkas ir Liet. Rašytojų Draugijos pirmininkas, dr. K. Valiūnas — Vilko pirmininkas, V. Sidzikauskas — Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas, Frank C. Wright — President of American Artists Professional League, V. Jonuškaitė-Leskaitienė — LMK Federacijos pirmininkė, dr. J. Kazickas, J. Audėnas, A. Vakselis — LB New Yorko apygardos pirmininkas. Paroda rengia Liet. Moterų Klubų Federacija. Joje bus išstatyta arti 100 Č. Janušo kūrinių.

New Yorko skaudžių židinio sueiga bus rugsėjo 16, ketvirtadienį, pas sesę Donatą Samušienę, 116-08 95 Ave., Richmond Hill, N. Y. Sueigos pradžia 7:30 v.v.

Dail. Onos Paškevičienės tapybos kūrinių paroda rengiama spalio 30 ir 31 Kultūros Židinyje. Bus išstatyta apie 40 paveikslų. Parodą rengia Liet. Moterų Klubų Federacija.

Jurgio Ambroziaus Pabrėžos, žymaus pranciškono 200 gimimo sukaktis bus paminėta spalio 17 Kultūros Židinyje. Pabrėža buvo ne tik žymus pamokslininkas, bet kartu ir rašytojas, mokslininkas — botanikas, sudaręs didžiulius Lietuvos augalų rinkinius ir juos aprašęs. Per augalus priėjo prie medicinos. Minėjimą rengia Liet. Kat. Mokslo Akademijos New Yorko Židinytis. Apie Pabrėžos asmenį kalbės Tėv. dr. V. Gidžiūnas, O.F.M., apie gamtininką — botaniką — Tėv. dr. J. Venckus, S. J., apie mediką — dr. V. Paprockas. Taip pat bus surengta ir jo rankraščių parodėlė, skaidrėmis bus parodyta jo gyventa aplinka.

Dr. KOSTO R. JURGELOS knygos

LIETUVOS SUKILIMAS 1862-1864 METAIS

pristatymas
ir senovės Lietuvos žemėlapių
bei litografijų paroda
įvyks

rugsėjo 19, sekmadienį

4 val. popiet

KULTŪROS ŽIDINYS
361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y.

Veiks DARBININKO spaudoje kioskas, kur bus galima įsigyti naująją dr. Kosto Jurgėlos knygą.

Ruošia
ir kviečia visą lietuvių visuomenę

L. V. S-gos "Ramovė"
New Yorko skyriaus valdyba

Kun. Pr. Vaseris, Melbourne lietuvių kapelionas Australijoje ir Tėviškės Aidų laikraščio redaktorius, atvyko į New Yorką ir lankėsi Darbininko redakcijoje. Jis ketvirtadienį, rugsėjo 16, išskrenda į Londoną.

Pamaldos už J. Jaks-Tyrį dešimties metų mirties proga bus rugsėjo 18, šeštadienį, 10 v. tėvų pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Pamaldas atliks Tėv. P. Baltakis. Po pamaldų lankys kapus visų trijų žuvusiųjų prieš dešimtį metų auto katastrofą, Cypress Hills kapinėse bus aplankyti kapai A. Skėmos ir J. Audėnaitės, St. Charles kapinėse — J. Jaks-Tyrio. Pažįstami ir bičiuliai prašomi dalyvauti pamaldose.

Liet. Bendruomenės 20 metų sukakties minėjimas bus spalio 9 ir 10. Spalio 9, šeštadienį, bus seminaras Kultūros Židinyje. Seminare bus nagrinėjami kultūriniai LB ateities uždaviniai. Tą patį vakarą Maspetho lietuvių parapijos salė bus susipažinimo vakaras su jaunimo programa, šokiais. Sekmadienį bus iškilmingos pamaldos ir akademija Richmond Hill aukštesn. mokyklos salėje (kur buvo Birbynės koncertas).

AUKOS KULTŪROS ŽIDINIUI

A. a. Juozui Nakutavičiui mirus, I.B.M. korporacijos tarnautojų Kultūros Židinio statybai paaukojo 15 dol.

A. a. Joną Arminą prisiminė, Jankauskų ir Gintautų šeimos Kultūros Židiniui paaukojo 15 dol.

Mirus Marijos Virbickienės motinai, a. a. Marijai Sirtautienei-Davidėnaitėi, vietoj gėlių Kultūros Židinio statybai aukojo: I. J. Tomai — 10 dol., L. A. Sajūdis — 15 dol.

A. a. Antaninai Ošlapienei mirus, K. Židinio statybai aukojo: E. P. Legeckiai — 25 dol., L. B. Queens apylinkė — 25 dol.

A. a. Adomą Gudelį prisiminė, S. Jankauskienė Kultūros Židiniui aukojo 15 dol.

A. a. Evelinai Brazinskienėi mirus, Kultūros Židiniui 65 dol. paaukojo: Liucija ir Gedominas Alinskai, Bronius Bieliukas, Ona ir Narimantas Karasos.

KELIONĖ Į SV. ŽEMĘ IR ROMA

planuojama 1972 vasario pabaigai. Maldininkam vadovaus tas vietos pažįstas buvęs Kinijos misijonierius kun. Petras Urbaitis, S.D.B. Izraelyje pagelbės ten gyvenęs tėv. Tarcijus Garbukas, O.F.M.

Kelionė užsietis penkis savaites. Dabar apskaičiuota, — bilieto kaina iš New Yorko į Jeruzalę ir atgal — 535 dol.

Kas nori daugiau informacijų, gali kreiptis į: Rev. Petras Urbaitis, SDB, 6800 S. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. PR 8-2126.

New Yorko ir apylinkės lietuvių gali kreiptis į Juozą Zarauską: 105 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211. Tel. 387-1422 arba 782-2545.

Naujos plokštelės — ilgalaike dovana kiekvienai progai: A. Dvarionas — 12 šokių rinkinys, nr. 25, 5 dol.; A. Sabinauskas — 12 šokių rinkinys, nr. 26, 5 dol.; S. Grauzinis, Pupų Dėdė ir kt. atlieka įvairias dainas, nr. 27, 5 dol.; Lietuvos karo mokyklos choras, Karo muziejaus ork.; J. Petrauskas, V. Dineika ir kt. atlieka 12 įvairių dainų, nr. 28, 5 dol.; Čiurlionio 30 m. jubiliejinis albumas, 28 dainos, 10 dol. Išleido J. Karvelis, Chicago, Ill. Šios plokštelės gaunamos ir Darbininko spaudoje kioskas.

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Kun. P. Vaseris, Melbourne, Austrijos, lietuvių kapelionas ir "Tėviškės Aidų" redaktorius Darbininko redakcijoje

Parengimai New Yorko

Rugsėjo 25-26, šeštadienį-sekmadienį — Dailininko Česlovo Janušo kūrinių paroda Kultūros Židinio patalpose. Rengia Liet. Moterų Klubų Federacija.

Spalio 9-10, šeštadienį-sekmadienį — LB Amerikoje 20 metų įsikūrimo sukaktis. Rengia LB New Yorko apygarda.

Spalio 16, šeštadienį — Dr. Antano Starkaus paskaita "Leukemia", 6 val. vakaro Kultūros Židinio patalpose. Rengia Ateitininkų Medikų Korp' GAJA New Yorko skyrius.

Spalio 17, sekmadienį — Jurgio Ambroziaus Pabrėžos 200 m. gimimo sukakties minėjimas. Rengia Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos New Yorko židinytis.

Spalio 24, sekmadienį — Rytinio pakraščio mažoji dainų šventė įvyks 4 val. popiet Lietuvos Laisvės salėje, Elizabeth, N.J. šventės dalyvauja Connecticut, New Jersey, New Yorko ir Philadelphia chorai.

Spalio 30-31, šeštadienį-sekmadienį — Dail. Onos Paškevičienės kūrinių paroda Kultūros Židinio patalpose. Rengia Liet. Moterų Klubų federaciją.

Spalio 30, sekmadienį — Rudens pietūs ir laimėjimų popietė Ausros Vartų parapijos salėje Broome ir Varick St. kampas (prie Holland Tunnel) New Yorko. Pradžia 1:30 p.p. Rengia Ausros Vartų parapiją.

Lapkričio 6, šeštadienį — New Yorko Liet. Vyru Choro koncertas-balis Sv. Aloyzo parapijos salėje, Great Neck, N.Y.

Lapkričio 13, šeštadienį — Liet. Fronto Bičiulių rytų apygardos suvažiavimas, Al. Barono knygos "Vėjas lekia lyguma" pristatymas ir pasilinksminimas.

Lapkričio 14, sekmadienį — Lietuvių Katalikų Moterų Pas. Sajungos Tarybos suvažiavimas Kultūros Židinio patalpose 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Lapkričio 20, šeštadienį — Darbininko metinis koncertas. Dainuos solistė Gina Capkauskienė ir Montreale vyru oktetas.

Lapkričio 27, šeštadienį — Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas Knights of Columbus salėje, 86-22 85th Street, Woodhaven, N.Y. Rengia karių ramovė.

Gruodžio 5, sekmadienį — Koncertas Tyliajai Bažnyčiai Lietuvoje paminėti. Rengia Liet. Katalikų Religinę šalpą ir Liet. Katalikų Kultūros Draugiją.

Gruodžio 11-12-13-14 — dail. A. Gaidiko paroda Kultūros Židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Nuolatoms parengimams pranešti LB New Yorko apygardos valdybos nariui kultūros reikalams — Vytautui Radzivanui, 84-16 110th St., Richmond Hill, N.Y. 11418; telefonas: 441-9720.

Ieškau kilnaus lietuviavės, padėti man perrašyti mašinėlės tris rankraščius ir ištaisyti lietuvių kalbą. Kreiptis: M. Aukštuolis. Elizabeth Ave., Springdale, Conn. tel. (203) 348-7825.

East New Yorko apylinkėse parduodamas mūrinis 6 šeimų namas. Dėl senatvės parduodamas už labai prieinamą kainą. Teirautis: Mr. P. Tumėnas, 262 Cleveland St., Brooklyn, N. Y. 11208.

Parduodamas vyriškas aukštinis laikrodis. Kreiptis po 6 val. vak.: Frank Dubickas, 2869 Atlantic Ave. Brooklyn, N. Y., 11207.

Dėl A + A Antaninos Sidzikauskaitės-Markuzienės mirties nuosirdžia užuojautą jos broliui Vaclovui Sidzikauskui reiškia

Lietuvos Laisvės Komitetas

Konkursas

JAV LB Woodhaveno apylinkės valdyba savo 1971 gegužės 28 d. posėdžio nutarimu skelbia konkursą rašinio, kuris padėtų sudominti mūsų jaunimą organizuotos Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veikla.

Konkurse gali dalyvauti visi. Rašinys turi būti tokio dydžio (500-700 žodžių), kad patrauktų tiktą vienam puslapyje ir tiktą masiškai platinti jaunimo susibūrimuose.

Skiriamos trys premijos: pirmą — naujas televizijos aparatas; antra — 25 dol. pinigais; trečia — du bilietai į teatrą.

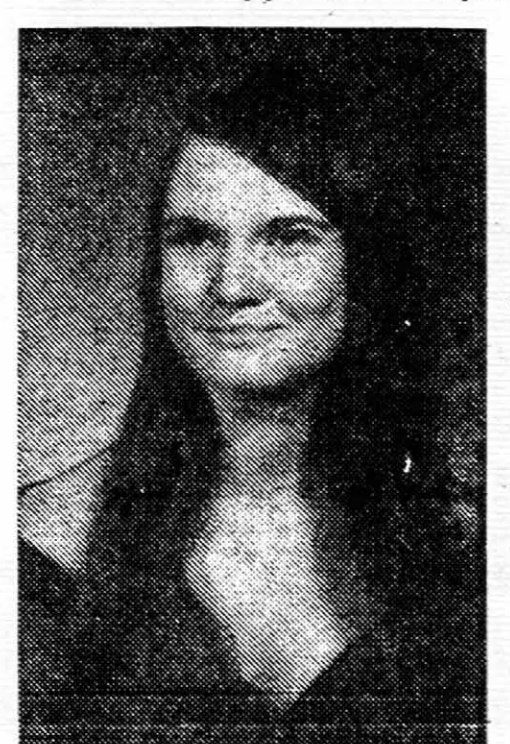
Rašinys, pasirašytas slaptyvardžiu kartu su kitame užliptytame voke įdėta tikrąja autoriaus pavarde ir adresu, turi būti prisiųstas ne vėliau, kaip š. m. spalio 15 d., šiuo adresu: LB Woodhaveno apylinkės valdyba, 86-34 91 St., Woodhaven, N. Y. 11421.

Premijų įteikimas įvyks ateinančių rudenį LB Woodhaveno apylinkės "susitikimo" vakare. Konkurso komisijos sudėtis bus paskelbta apie spalio vidurį.

Visi konkursui parašyti rašiniai galės būti laisvai spausdinami bet kuriame žurnale ar laikrašty.

pastaba: pradinis konkurso terminas rugsėjo 28 yra pratęstas ligi spalio 15.

JAV LB Woodhaveno Apylinkės Valdyba

Dr. Marija-Paulina Zelenis

BAIGĖ MOKSLĄ

Marija-Paulina Zelenis, D.M.D., gvy. 106 E. Holsman St., Paterson, N. J., Jono ir Marijos Zelenių duklė, šią vasarą baigė Louisville universitetą, Louisville, Kentucky, ir gavo dantistės medicinos daktarės laipsnį. Dr. M. P. Zelenis yra 24 metų; Paterson baigė Central aukštesnę mokyklą. Studijas pradėjo Louisville universitete biologijoje iki bakaluro. Po to perėjo į medicinos fakulteto dantistų mokyklą, kurią šiais metais sėkmingai baigė.

Baigusi šią mokyklą, gavo teisę praktikuoti dantistės mokslus New Jersey ir dar dešimtyje Amerikos valstijų. Šiuo metu yra pasižadėjusi dvejus metus atitarnauti JAV armijoje, Fort Dix, N. J., bazės dantų gydymo srityje. Po to grįš į civilinį gyvenimą ir mano atidaryti dantų gydymo kabinetą privačiai praktikai New Jersey valstijoje.

Seima priklauso Sv. Kazimiero lietuvių parapijai. Jos brolis ir sesuo studijuoja aukštųjų mokslus JAV vidurinių ryčių universitetuose.

Marijai linkime sėkmes užsiėmusiose planuose, o tėvams ir visai šeimai reiškiamė gilią pagarbą už ryžtą visus vaikus išleisti į aukštųjų mokslus.

kvd.

PADEKA

Rugpjūčio 9 Lietuvos atstovas Washingtono — ponas ir ponija Kajeckai surengė man šeimynines išleistuves. Dalyvaavo atstovybės patarėjas dr. S. Bačkis su žmona ir inž. J. Mikuckis, mano giminaitis.

Rugpjūčio 14 dr. K. Jurgėla su žmona man padarė išleistuves jų namuose Bethesda, Md., dalyvaujant Amerikos Balso personalui. Daug tarnautojų buvo išvykę atostogų.

Rugpjūčio 15 priėmimas ir atsisveikinimas buvo pas inž. Zalubą. Jo žmona Aleksandra buvo mano mokinė Šiaulių gimnazijoje. Pobūvyje dalyvavo L. Mikuckienė — mano sesuo ir jos sūnus inž. Juozas.

Visiem Washingtono lietuviams esu labai dėkingas už jų draugiškumą.

Rugpjūčio 28 New Yorko Balfo šimtas skyrius surengė man išleistuves Kultūros Židinyje. Reiškiau nuosirdžia padėką to pobūvyje vedėjai J. Gerdvilienei, kalbėtojam P. Minkūnui, gen. Lietuvos konsului A. Simučui, St. Dzikui, kun. P. Urbaičiui, A. Trečiokui, dail. J. Bagdonui, dr. D. Jasičiui, dr. B. Radzivanui ir tėv. dr. V. Gidžiūnui. Esu dėkingas už paruoštą geras vaišes.

Washingtono ir New Yorko suruoštos atsisveikinimo vaišės buvo labai jaukios ir malonios, nes visi kalbėtojai ir dalyviai buvo mano artimi bendradarbiai ir patarėjai artimo meilės darbuotojai. Gyvendamas Romoje, atsiminsiu savo maldos visus Balfo buvusius direktorius, valdybos narius, skyrius ir visus geradarius. Man buvo lengva Balfui vadovauti ir daug sukybių pergalėti, nes visi lietuviai bendradarbiavo, nežiūrėdami savo įsitikinimų. Duok Dieve, kad ir kitos lietuviškos organizacijos vieningai veiktų.

Prel. dr. J. B. Končius

Parduodamas vienos šeimos namas (brick and shingle) 4 miegamieji, įrengtas rūšys, Queens Village. Geras susisiekimas. Taksai žemi. Galima užimti bet kokią laiką. Skambinti vakarais po 8 v., šeštadieniais ir sekmadieniais bet kokią laiką. Tel. GR 9-4787.

Išnuomojamas butas antrame aukšte su privilegija naudotis virtuve ir šaldytuvu, gali būti vyras ar moteris bei pora vedusių. Sužinoti vakarais tarp 5-7 val. Mr. Jonas, 61-33 56 Ave., Maspeth, N. Y. 11378.

Taisom radijo ir televizijos aparatus spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvių. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Ave., Glendale, N. Y. 11227. (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.)

Tautos šventės minėjimas rengiamas rugsėjo 19. Mišios bus 10 v. r. Sv. Petro bažnyčioje. Minėjimas su menine programa bus 3 v. popiet Liet. piliečių draugijos salėje.

Parapinė Sv. Petro mokykla mokslo metus pradėjo rugsėjo 8. Siemet mokyklą lanko daug mokiūnių nei pernai.

Whist party rengiama rugsėjo 25 d. 8 v.v. parapijos salėje, 492 East Seventh St. Rengėja yra Elzbieta Balakonienė. Pelnas skiriamas parapijos naudai. Kavutė atsilankiusiems parengs Agnietė Matulauskienė.

Kun. Albertas Kontautas išrinktas Kunigų Vienybės pirmininku. Susirinkimas buvo rugpjūčio 25 Marianopolje, Thompson, Conn. Kun. A. Kontautas yra Cenacle kongregacijos seselių vienuolių kapelionas ir St. Sebastian's aukštesniosios mokyklos profesorius Newton, Mass. Jo adresas: 200 Lake Street, Brighton, Mass., netoli kunigų seminarijos.

Kun. Albinas Janiūnas, Sv. Petro parapijos vikaras, dalyvavo kunigų Vienybės suvažiavime Marianopolje ir Lietuvių vyčių metiniame seime Kennebunkporte, Maine.

Kap. Robertas Brieze, kuris buvo pagrindinis liudininkas Simo Kudirkos byloje, dalyvavo Lietuvos vyčių seime Kennebunkporte, Me. Jam buvo įteiktas laisvės medalis, kurį vyčiai kasmet skiria labiausiai nusipelnusiam Lietuvos byloje. Brieze paskelbė pirmasis per televiziją ir per spaudą, kaip buvo išduotas lietuvis jūrininkas Simas Kudirka, ieškojęs prieiglošio Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Juzės Katiliūtės dailės paroda pradėdama šių metų kultūrinių subatvakarių sezonas. Pirmas subatvakaris bus rugsėjo 18. Pradžia 7:30 v.v. Dail. J. K. tiliūtė gyvena Sveicarijoje.

Norintieji praleisti atostogas Atlantic City, N. J., pas mane galite išsinuomoti gražiai įrengtus apartamentus. Poros ar pavieniai, arti jūros. Galite ir apsigyventi Atlantic City. Yra darbų pasirinkimas. Oras geras, žiemą ir vasarą. Aš labai norėčiau turėti gerus lietuvių gyventi pas mane. Kreipkitės: Nellie Raktis, 18 No. Montpelier Ave., Atlantic City, N. J. 08401. Tel. 345-6009.

Dr. V. Slavinskis praneša, kad jo vadovaujamoji ligoninė Monticello, N. Y., plečiant biznį, reikalingas buhalteris. Kas domisi tokiu darbu, kreiptis tiesiogiai: Dr. V. Slavinskis, P.O. Box 429, Monticello, N. Y. 12701. Tel. (914) 794-6660 arba 794-5550.

Dail. ČESLOVO JANUŠO

40 metų kūrybinio darbo
sukaktyvinė

PARODA

š.m. rugsėjo 25-26 dienomis

Kultūros Židinyje
361 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y.

Paroda atidara šeštadienį nuo 12 iki 9 v.v.; sekmadienį nuo 10 v.r. iki 8 v.v. Oficialus parodos atidarymas rugsėjo 25, šeštadienį 7 v.v.

Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

Liet. Moterų
Klubų Federacija